

Nota informativă
la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea
unor acte legislative

Prezentul proiect de lege conține, în fond, propuneri de modificare și completare a unor acte legislative, care rezultă din obiectivele politicilor fiscale, vamale și bugetare pe anul 2016, bazate pe prevederile Programului de activitate a Guvernului, Strategiei Naționale „Moldova 2020”, Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, altor programe și strategii naționale.

De asemenea, proiectul de lege vizează pe anumite domenii alinierea politicii și legislației naționale privind domeniul fiscal și vamal la ACQUIS-ul comunitar, Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT), Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț (TRIPs), etc., precum și consolidarea veniturilor bugetare și simplificării administrării fiscale și vamale, relaxării agenților economici în aspect de desfășurare a activității economice, diminuării proporțiilor de evaziune fiscală și vamală, consolidării și eficientizării utilizării resurselor financiare publice.

Proiectul de lege respectiv nu necesită efectuarea expertizei compatibilității cu legislația comunitară, deoarece nu are ca scop direct armonizarea cadrului normativ național la cel comunitar.

Principalele amendamente de ordin fiscal ce se conțin în acest set vizează 2 compartimente principale, și anume:

- *Modificări ce au drept scop realizarea măsurilor de politică fiscală prevăzute în Obiectivele politicii fiscale și vamale pe termenul mediu 2016 – 2018;*

Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997

La capitolul impozitul pe venit, se prevede introducerea normelor cu privire la prețul de transfer.

Codul fiscal conține numai anumite norme privind conceptul deplinei concurențe, precum și unele limitări aferente tranzacțiilor între persoane interdependente.

Totuși, aceste prevederi din Codul fiscal și din Convențiile pentru evitarea dublei impunerii încheiate de Republica Moldova cu Statele partenere nu pot fi aplicate în practică, deoarece în prezent lipsesc mecanisme concrete de verificare de către autoritățile fiscale a respectării principiului deplinei concurențe.

Se propune reglementarea prețurilor de transfer prin: (I) stabilirea obligației contribuabilului să reflecte prețul de piață a mărfurilor și serviciilor tranzacționate în cadrul tranzacțiilor controlate cu persoane interdependente, adică să respecte principiul deplinei concurențe (așa numitul Arm's Length Principle), potrivit căruia prețurile utilizate în tranzacțiile între persoane interdependente ar trebui să fie egale cu cele ce s-ar fi perceput între persoane independente, în circumstanțe economice similare; (II) extinderea reglementărilor prețurilor de transfer asupra tranzacțiilor transfrontaliere și cele naționale între părțile interdependente, fără a stabili un plafon pentru astfel de tranzacții sau cazuri speciale pentru tranzacțiile naționale; (III) redefinirea noțiunii de persoană interdependentă, care se consideră în următoarele cazuri: a) între persoanele fizice - sunt rude sau afini până la gradul al III-lea inclusiv; b) între persoană fizică și juridică - persoana fizică deține, în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor interdependente, minimum 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot la persoana juridică; c) între persoane juridice - persoana juridică deține, în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor interdependente, minimum 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot la cealaltă persoană juridică sau persoană juridică terță deține, în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor interdependente, minimum 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot atât la prima persoană juridică, cât și la cea de-a doua; d) reprezentanță permanentă în Republica Moldova cu persoane juridice – nerezidente a cărei reprezentanță este, sau cu o altă persoană interdependentă ale acestei persoane juridice – nerezidente; (IV) aplicarea celor 5 metode a prețurilor de transfer: (1) Metoda prețului necontrolat comparabil (CUP); (2) Metoda prețului de revânzare

(RPM); (3) Metoda cost plus (CPLM); (4) Metoda marjei tranzacționale nete (TNMM); (5) Metoda împărțirii profitului (PSM); (V) stabilirea obligativității întocmirii și prezentării către organele fiscale a dosarului prețurilor de transfer (conform modului stabilit de Guvern) întru stabilirea respectării principiului deplinei concurențe de către contribuabilii care desfășoară tranzacții cu persoane interdependente, concomitent cu depunerea declarației cu privire la impozitul pe venit; (VI) ajustarea primară a venitului impozabil al contribuabilului prin majorarea acestuia în cazul în care condițiile tranzacției nu sunt în concordanță cu principiul deplinei concurențe; (VII) impozitarea la cota standard a impozitului pe venit a persoanelor juridice de 12% a sumei profitului impozabil rezultat ca urmare a ajustărilor primare; (VIII) efectuarea ajustărilor corespunzătoare pentru tranzacțiile controlate naționale și internaționale în scopul evitării dublei impunerii fiscale.

Obligația contribuabilului de a întocmi și prezenta dosarul prețului de transfer organului fiscal urmează a fi aplicată:

a) începând cu 01 ianuarie 2017 – de către contribuabilii care efectuează tranzacții cu părți interdependente nerezidente ale Republicii Moldova;

b) începând cu 01 ianuarie 2018 – de către contribuabilii care efectuează tranzacții cu părți interdependente rezidente ale Republicii Moldova.

La fel, se propune stabilirea următoarelor sancțiuni:

- pentru neprezentarea dosarului Prețurilor de Transfer și informațiilor suplimentare solicitate - o amendă fixă de 50.000 MDL. Valoarea amenzii reprezintă $\frac{1}{2}$ din costul mediu pentru completarea dosarului Prețurilor de Transfer (costul mediu constituie 5.000 EUR).

- pentru prezentarea informațiilor nerelevante sau a dosarului incomplet a Prețurilor de Transfer - o amendă fixă de 20.000 MDL.

Concomitent, se propune introducerea unei perioade de grațiere de doi ani fiscali pentru această sancțiune, analogic cazului privind introducerea Standardelor Internaționale pentru Reglementare Financiară.

Perioada de grație de 2 ani fiscali pentru această sancțiune va fi permite contribuabililor să învețe completarea corectă a dosarului Prețurilor de Transfer și informația necesară de a fi inclusă în dosar.

Ajustarea politicii fiscale și de administrare fiscală națională la normele și standardele europene prin obligarea contribuabililor să aplice principiul deplinei concurențe (așa numitul Arm's Length Principle) la calcularea venitului impozabil, precum și permiterea organelor fiscale să recalculeze venitul impozabil în cazul în care contribuabilul nu respectă principiul respectiv, asigurând în acest sens o alocare corectă a veniturilor în fiecare Stat, crearea unor condiții egale de impunere pentru agenții economici naționali și companiile transnaționale, precum și contracararea erodării bazei de impozitare naționale.

O altă măsură ține de specificarea expres în Codul fiscal a faptului că, veniturile obținute ca recompense, remunerații și îndemnizații de către membrii consiliului societății și ai comisiei de cenzori în scopuri fiscale sunt considerate de patron drept salariu din care se reține impozitul pe venit conform normelor general stabilite.

Totodată, se prevede majorarea termenului de reportare a pierderilor rezultate din activitatea de întreprinzător, de la 3 ani la 7 ani, cu excluderea eșalonării acestora în părți egale, în vederea susținerii agenților economici în partea ce ține de perioada de recuperare a investițiilor și pierderilor suportate în cadrul desfășurării activității de întreprinzător, fapt ce va avea un impact pozitiv asupra rezultatelor activității financiar-economice a tuturor agenților economici inclusiv și a producătorilor agricoli.

O altă măsură ține de restituirea TVA, taxei vamale și accizelor în contul stingerii datoriilor numai ai subiectului impunerii/plătitorului vamal, care dispune de decizie de restituire a TVA, accize sau a drepturilor de import, sau a viitoarelor obligații față de bugetul public național a acestuia.

Totodată, se propune interzicerea restituirii TVA, taxei vamale și accizelor în contul stingerii datoriilor creditorilor, inclusiv persoanelor juridice și fizice cesionari, ai subiectului impunerii/plătitorului vamal, care dispune de decizie de restituire a TVA, accize sau a drepturilor de import.

Scopul măsurilor propuse constă în asigurarea bugetului public național cu lichidități curente (imEDIATE), excluderea oricăror mecanisme abuzive din partea contribuabililor prin cesiunea creanțelor sale față de bugetul public național către

creditorii săi, precum și îmbunătățirea gestionării Managementului Finanțelor Publice.

În prezent, creditorii subiectului impunerii/plătitorului vamal, care dispune de decizie de restituire, inclusiv persoanele juridice și fizice cesionari ai acestuia, pot beneficia de suma TVA, taxei vamale și accizelor acceptate spre restituire în contul stingerii datoriilor sale față de bugetul public național sau a viitoarelor obligații față de bugetul public național, inclusiv în contul stingerii obligațiilor vamale administrate de organul vamal.

Acest mecanism preferențial de restituire a TVA, taxei vamale și accizelor pentru creditorii subiectului impunerii/plătitorului vamal cu aplicarea modului de stingere a obligației fiscale prin compensare exclude transferarea propriu-zisă a mijloacelor bănești în bugetul public național și, respectiv, imposibilitatea restituirii TVA, taxei vamale și accizelor în contul bancar al agentului economic în termenii stabiliți (45 de zile), din motivul lipsei unui flux constant de lichidități curente (imEDIATE) în bugetul public național. În acest sens, conform art.176 alin.(3) din Codul fiscal, dacă suma plătită în plus și suma care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către organul fiscal sau în alt termen prevăzut de legislația fiscală, contribuabilului i se plătește o dobândă, calculată în funcție de rata de bază (rotunjită până la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, pentru perioada cuprinsă între data primirii cererii și data compensării de către Trezoreria de Stat.

Modificarea dată vizează de asemenea **Codul vamal nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000** și **Legea cu privire la tariful vamal nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997**.

La capitolul accize - majorarea cotelor accizelor stabilite în sume fixe (băuturi alcoolice, cu excepția berii; oxigen; azot; articole de bijuterie sau de giuvaiererie; autoturisme; alte tutunuri și înlocuitori de tutun fabricate), prin ajustarea acestora la rata inflației prognozată pentru 2016 (10,5%). Măsura în cauză are drept scop

neadmiterea afectării veniturilor fiscale prin deprecierea mijloacelor bănești în timp, urmare a fenomenului inflaționist.

Pe lângă acestea, se prevede majorarea cotelor accizelor la produsele petroliere importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova (benzina, motorina și derivații acestora, gazele lichefiate și naturale), în vederea acumulării de surse financiare suplimentare la buget și dezvoltarea infrastructurii drumurilor, la mărirea creșterii anuale a produsului intern brut nominal prognozat pentru anul 2016 față de anul 2015 (11,4%). Măsura dată reiese din realizarea dispoziției art.122 alin.(2) din Codul fiscal.

Paralel cu aceasta, se prevede majorarea cotei accizului pentru țigarele cu filtru și fără filtru, în vederea ajustării graduale a acestora la nivelul țărilor din regiune, inclusiv la standardele europene, fapt ce va permite acumularea de noi surse financiare la buget, precum și diminuarea consumului articolelor din tutun, mărfuri ce au o influență negativă asupra sănătății populației și a dezvoltării societății în general.

Reieșind din Obiectivele politicii fiscale și vamale pe termenul mediu 2016 – 2018, se prevede introducerea impozitului pe autovehicule în sistemul taxelor locale, cu excluderea taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova din sistemul taxelor rutiere, scopul acestei măsuri fiind asigurarea autonomiei financiare și bugetare a autorităților publice locale, maximizării eficienței și asigurării echității în alocarea resurselor, cu menținerea disciplinei financiare.

În acest sens, în Codul fiscal se introduce un titlu nou, Titlul VI¹ „Impozitul pe autovehicule”, cu același statut ca impozitul pe bunurile imobiliare.

Astfel, se propune ca impozitul pe autovehicule să fie aplicat analogic impozitului pe bunurile imobiliare.

Subiecți ai impunerii sînt persoanele juridice și fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova: a) proprietarii autovehiculelor înmatriculate în Republica Moldova; b) locatarii autovehiculelor înmatriculate în Republica Moldova – în cazul contractului de leasing financiar.

Obiect al impunerii vor constitui toate autovehiculele înmatriculate permanent sau temporar în Republica Moldova, cu excepția autovehiculelor pentru transportul

în comun pe fir electric; autovehiculelor din dotarea forței militare străine, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; autovehiculelor neexploatate provizoriu, scoase din circulație cu condiția excluderii din evidența Registrului de stat al transporturilor; autovehiculelor reutilate în sistem cu dirijare manuală, fapt confirmat în Registrul de stat al transporturilor; autovehiculelor luate la evidență odată cu înmatricularea primară de stat transmise în folosință invalizilor.

Baza impozabilă a impozitului pe autovehicule va rămâne aceeași, și anume caracteristicile tehnice ale autovehiculului specificate în certificatul de înmatriculare al acestuia (tipul autovehiculului, capacitatea motorului, numărul de locuri, etc.).

Cotele impozitului pe autovehicule vor fi percepute la nivelul cotelor taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova pentru anul 2015.

Totodată, se propune menținerea facilităților fiscale pentru invalizii posesori de autovehicule cu acționare manuală, prin acordarea scutirilor la impozitul pe autovehicule.

De asemenea, se propune extinderea *facilităților fiscale* respective aferent organelor de protecție socială a populației - pentru autovehiculele luate la evidență odată cu înmatricularea primară de stat transmise în folosință invalizilor.

Facilitatea fiscală prevăzută la impozitul pe bunurile imobiliare, ce ține de beneficierea unei reduceri cu 15% a sumei impozitului ce urmează a fi achitat în cazul achitării de către contribuabili a sumei integrale a impozitului pentru anul fiscal în curs pînă la 30 iunie a anului respectiv, urmează a fi extinsă și pentru contribuabilii plătitori ai impozitului pe autovehicule.

Termenele limită de achitare a impozitului vor constitui 15 august și 15 octombrie a anului în curs.

În cazul dobîndirii autovehiculului după 30 iunie a perioadei fiscale respective, termenul limită de achitare a impozitului va constitui 25 martie a perioadei fiscale următoare celei de gestiune.

Impozitul urmează a fi achitat la contul trezorerial de venituri al bugetului unității administrativ-teritoriale de nivelul I corespunzător locului de reședință sau de înregistrare.

În partea ce ține de furnizarea informației, comunicăm că, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor va asigura accesul Serviciului Fiscal de Stat la datele Registrului de stat al transporturilor în modul stabilit de comun acord cu Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Mecanismul de calcul al impozitului pe autovehicule va fi același ca și la impozitul pe bunurile imobiliare al persoanelor fizice.

Plata impozitului pe autovehicule va fi efectuată prin intermediul avizului de plată expedit de către Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale al primăriei pentru persoanele juridice și fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova. Avizul de plată al impozitului pe autovehicule va avea o formă analogică cu avizul de plată al impozitului pe bunurile imobiliare pentru persoanele fizice.

Astfel, Serviciul de colectare al impozitelor și taxelor locale al primăriei va expedia fiecărui subiect al impunerii aceeași formă standard a avizului de plată a impozitului calculat pentru autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova, cel târziu cu 60 de zile pînă la expirarea primului termen de plată a impozitului stabilit. Iar în cazul autovehiculelor dobîndite după 30 iunie a anului fiscal în curs – cel târziu pînă la 1 februarie a anului următor anului fiscal de gestiune.

Serviciul Fiscal de Stat, în baza datelor furnizate de Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor din Registrul de stat al transportatorului, va organiza ținerea sistemului informațional privind fiecare obiect și subiect al impunerii „Autovehiculul fiscal”. Forma și metodele de ținere a sistemului informațional „Autovehiculului fiscal”, de eliberare a informației pe care o conține se stabilesc de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Inspectoratele fiscale de stat teritoriale vor exercita controlul asupra modului în care autoritățile administrației publice locale vor executa implementarea impozitului pe autovehicule.

Strategia națională de descentralizare, aprobată prin Legea nr.68 din 5 aprilie 2015, în partea ce ține de componenta descentralizării financiare, pentru a atinge obiectivul specific trasat privind perfecționarea actualului sistem de finanțe publice locale, astfel încât să se asigure autonomia financiară a APL, prevede consolidarea bazei de venituri proprii ale APL și a autonomiei de decizie asupra lor.

Aceasta urmărește revizuirea cadrului legal existent pentru a determina creșterea veniturilor proprii ale APL, pentru a stimula colectarea proprie și a întări autonomia locală, inclusiv identificarea și introducerea unor noi surse de venituri locale, unor cote suplimentare la cele existente sau investiția cu dreptul de a oferi facilități fiscale locale.

Actualmente taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova reprezintă surse de reglementare a veniturilor sistemului bugetar. Conform prevederilor actuale ale Legii nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, ca sursă a bugetelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea servește taxa prenotată, fiind defalcate în bugetele respective 50% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale, restul de 50% constituie sursă de formare a Fondului rutier.

Întru atingerea țintei trasate în Strategia națională de descentralizare, obiectivele politicii fiscale pe termen mediu (anii 2016-2018) prevăd ca taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova să fi exclusă din sistemul impozitelor și taxelor de stat, și trecerea acesteia la categoria taxelor locale, devenind sursă de venituri proprii ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, respectiv, fiind exclusă din categoria surselor Fondului rutier. Aceasta va permite autorităților publice locale de nivelul întâi să beneficieze de mijloace pentru întreținerea drumurilor comunale și a străzilor (reparația și reconstrucția). Conform estimărilor (în condițiile mărimii existente a taxei), sumele taxei rutiere redirecționate pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi pentru anul 2017 vor constitui - 346,1 mil. lei și, respectiv, 2018 – 366,2 mil. lei.

Reieșind din aceasta, se propun modificările respective la **Legea fondului rutier nr.720-XII din 2 februarie 1996, Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale și Hotărârea Parlamentului nr.893–XIII din 26**

iunie 1996 pentru aprobarea Regulamentului cu privire și utilizarea fondului rutier.

Reieșind din Obiectivele politicii fiscale și vamale pe termenul mediu 2016 – 2018, se prevede modificarea sistemului de evaluare și reevaluare a bunurilor imobiliare ce aparțin persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și persoanelor juridice (cu excepția persoanelor juridice – deținători ai drepturilor patrimoniale asupra bunurilor imobiliare), în scopul aplicării impozitului pe bunurile imobiliare.

Astfel, evaluarea și reevaluarea bunurilor imobiliare ce aparțin persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și persoanelor juridice (cu excepția persoanelor juridice – deținători ai drepturilor patrimoniale asupra bunurilor imobiliare), în scopul aplicării impozitului pe bunurile imobiliare, se va efectua de sine stătător din contul acestora prin intermediul evaluatorilor autorizați (evaluatorilor titulari ai certificatelor de calificare sau organelor cadastrale teritoriale).

Astfel, baza impozabilă a bunurilor imobiliare în scopul aplicării impozitului pe bunurile imobiliare va constitui valoarea estimată în raportul de evaluare.

Cheltuielile aferente evaluării sau reevaluării bunurilor imobiliare în scopul aplicării impozitului pe bunurile imobiliare vor fi deductibile în scopul aplicării impozitului pe venit.

Contribuabililor li se va acorda o perioadă de tranziție (începând cu perioada fiscală a anului 2016) pe parcursul căreia urmează să efectueze evaluarea tuturor bunurilor imobiliare deținute. Informația privind bunurile imobiliare și valoarea acestora urmează a fi transmisă de către subiecții impunerii organelor cadastrale anual, pînă la data de 25 ianuarie a perioadei fiscale următoare celei de gestiune.

Forma și modul de prezentare a informațiilor respective se va stabili de către organele cadastrale.

O dată la 3 ani contribuabilii vor avea obligația privind reevaluarea bunurilor imobiliare.

În cazul în care contribuabilii nu vor efectua evaluarea bunurilor imobiliare care aparțin acestora cu drept de proprietate și nu vor prezenta informația aferentă organelor cadastrale, aceștia vor fi sancționați cu o amendă în mărime de 100 mii lei.

În cazul în care contribuabilii nu vor efectua o dată în 3 ani reevaluarea bunurilor imobiliare, cota concretă a impozitului pentru bunurilor imobiliare respective va fi majorată de 3 ori.

Totodată, se propune majorarea cotelor impozitului funciar pentru terenurile cu destinație agricolă și pentru cele din intravilan și extravilan, cu 15%, în vederea majorării veniturilor bugetelor autorităților publice locale și asigurării autonomiei financiare a acestora.

La capitolul taxele locale, se propune definirea în Codul fiscal a noțiunii „Piață”, întru eficientizarea administrării taxei de piață.

Totodată, întru asigurarea condițiilor echitabile pentru toți subiecții care dispun de bunuri imobile pe teritoriul pieței și se folosesc cu zona special amenajată în calitate de piață se propune extinderea spectrului de subiecți ai impunerii ai taxei de piață, prin stabilirea obligației achitării taxei de piață pentru toți posesorii bunurilor imobile amplasate pe teritoriul pieței.

Menționăm că, la momentul actual subiectul impunerii – administratorul pieței are obligația de achita taxa de piață reieșind din suprafața totală a terenului și a altor bunuri imobile amplasate pe teritoriul pieței, chiar și în cazul în care aceste bunuri imobile nu aparțin administratorului pieței dar aparțin altor persoane.

Totodată, din redacția actuală, s-au exclus reglementările ce țin de aplicarea taxelor locale concomitent cu aprobarea bugetului unității administrativ-teritoriale prin deciziile bugetare anuale, dar reglementează cazul când consiliile locale pot stabili taxe locale pe parcursul anului calendaristic, în funcție de situația creată în teritoriu.

De asemenea, se propune ca responsabilitatea pentru calcularea și încasarea taxei pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova, clasificate la poziția tarifară 8703, și de către remorcile atașate la acestea, clasificate la poziția tarifară 8716 (vinieta), să se transmită de la Serviciul Vamal în competența Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, dat fiind faptul că, preluarea de către Serviciul Vamal a atribuțiilor privind vinieta are un impact direct asupra indicatorilor de performanță privind facilitarea traficului internațional, iar costurile și timpul aferent traversării

frontierei statului este într-o continuă creștere. Totodată, este de menționat că, calcularea și încasarea plății pentru vinieta este o activitate improprie activității vamale. Suplimentar, analizând practicile unor state membre UE (Ungaria, România, Bulgaria), constatăm că competențele de încasare a vinietei sunt atribuite instituțiilor de stat de gestionare a transportului și infrastructurii, iar achitarea acestei taxe poate fi realizată pe teritoriul statului, implicit după trecerea frontierei statului.

- *Modificări ce au drept scop perfecționarea, concretizarea și corelarea legislației fiscale.*

Se prevede stabilirea obligației contribuabilului de prezentare a informației privind rulajele mijloacelor bănești din rapoartele de închidere zilnică, emise de mașinile de casă și de control, în modul stabilit de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Măsura are ca scop monitorizarea de către organele fiscale a tranzacțiilor efectuate în numerar pentru stabilirea riscurilor de neconformare fiscală.

Totodată, se propune reglementarea în Codul fiscal a tuturor normelor ce țin de calcularea obligațiilor fiscale, în cazul efectuării operațiunilor în valută străină.

Astfel, se propune transferarea prevederilor Regulamentului privind modul de calculare a obligațiilor fiscale în cazul efectuării operațiunilor în valută străină, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.488 din 04.05.1998, la art.21 alin.(3) al Codului fiscal, cu abrogarea regulamentului respectiv.

În același context, se propune reflectarea în Codul fiscal a modalității de determinare a valorii impozabile cu TVA a livrărilor impozabile contractate în valută străină, dat fiind faptul că, la moment legislația fiscală nu prevede expres norme privind determinarea valorii impozabile cu TVA pentru operațiunile efectuate în valută străină cu efectuarea decontărilor în monedă națională.

De asemenea, se propune excluderea obligației reprezentanței - care obține statut de reprezentanță permanentă, de prezentare în termen de 30 de zile a declarației cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală a anului precedent pe parcursul căruia a fost desfășurată activitatea de întreprinzător.

Concomitent, se propune stabilirea obligației de includere și prezentare a informației respective în prima declarație cu privire la impozitul pe venit (Forma VEN12) prezentată de reprezentanță permanentă din momentul obținerii acestui statut.

Prin operarea modificărilor în cauză va fi exclusă incertitudinea ce apare la administrarea articolului respectiv. Astfel, în redacția existentă la moment, nu este clar ce dare de seamă urmează să prezinte reprezentanța ce a obținut statut de reprezentanță permanentă: pe de o parte, aceasta urmează să prezinte Forma NERAP (darea de seamă prin care își raportează veniturile reprezentanțele) sau Forma VEN12 (darea de seamă prin care își raportează veniturile reprezentanțele permanente). În primul caz, acest fapt este imposibil, deoarece prin însăși esența sa, forma nu prevede posibilitatea reflectării veniturilor din activitatea de întreprinzător. Pe de altă parte, necesitatea prezentării a două forme VEN12 (în cazul în care schimbarea statutului din reprezentanță în reprezentanță permanentă a avut loc pe parcursul anului), ceea ce îngreunează considerabil capacitatea de conformare a contribuabililor.

Astfel, prin operarea modificărilor date, reprezentanța permanentă va prezenta informația privind veniturile din activitatea de întreprinzător obținute pînă la înregistrarea în calitate de reprezentanță permanentă în prima dare de seamă prezentată, astfel asigurîndu-se, pe de o parte, veridicitatea informației prezentate, iar, pe de altă parte, simplitatea procesului de declarare.

Menționăm că, termenul limită de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit este de 25 martie a anului următor anului fiscal de gestiune.

Suplimentar, se propune stabilirea obligației și termenului de prezentare a informațiilor privind sumele venitului achitat persoanelor fizice - cetățeni și impozitului aferent reținut la sursa de plată în cazul reorganizării întreprinderii sau lichidării acesteia, cu scopul eficientizării legislației fiscale și îmbunătățirii administrării fiscale.

Un alt set de măsuri ține de excluderea necesității determinării obligației fiscale a persoanei decedate, în momentul în care aceasta încă nu a fost formată la momentul decesului. De asemenea, prin modificarea dată se propune de a stabili cert cine devine subiectul impozitării venitului generat de proprietatea persoanei decedate și cînd

survine termenul de stabilire a acestor venituri. Aceasta ne va permite de a exclude cazurile de stabilire a obligației fiscale și, respectiv, de declarare a veniturilor pentru persoanele decedate.

Mai mult ca atât, în conformitate cu prevederile art.168 alin.(1) lit.c) din Codul fiscal, codul fiscal al persoanei se anulează odată cu decesul acesteia, ceea ce face imposibilă prezentarea ulterioară a declarației pe venit aferentă persoanei decedate, deoarece numărul de înregistrare a acesteia este anulat.

O altă modificare ține de concretizarea mecanismului de impozitare de la darea în locațiune a bunurilor imobiliare misiunilor diplomatice, organizațiilor internaționale acreditate în Republica Moldova și altor subiecți specificați la art.54 din Codul fiscal.

La moment, procesul de percepere a impozitului pe venit de la darea în locațiune a bunurilor imobile este unul anevoios, dat fiind faptul că, permite posibilitatea de interpretare a noțiunilor utilizate și de asimilare a subiecților specificați la art.54 în categoria celor specificați la art.90. Acest fapt, pe de o parte, duce la neîncasarea impozitului pe venit corespunzător la buget, iar pe de altă parte, creează o situație de incertitudine legislativă, ce nu poate fi admisă, în special, în relațiile cu misiunile diplomatice și alte entități asimilate acestora.

De asemenea, se propune concretizarea pozițiilor tarifare a produselor din fitotehnie, și anume pentru ardeiul dulce și cel iute, pătrunjel și mărar care pot beneficia de facilitatea fiscală privind aplicarea cotei reduse a TVA în mărime de 8%.

Modificarea respectivă prevede acordarea dreptului la trecerea în cont a sumei T.V.A. aferente procurărilor de mărfuri, serviciile care nu constituie obiecte impozabile cu TVA, conform art.95 alin.(2) din Codul fiscal.

Amendamentul dat este condiționat de lipsa prevederilor în Codul fiscal care specifică modul de reflectare a sumelor T.V.A. aferente procurărilor folosite pentru efectuarea livrărilor obiectelor neimpozabile cu TVA.

Scopul modificării propuse constă în reglementarea dreptului de trecere în cont a sumei TVA aferent procurărilor de mărfuri, servicii folosite pentru efectuarea livrărilor ce nu constituie obiecte impozabile cu TVA.

O altă modificare ține de determinarea plafonului pentru înregistrarea obligatorie ca contribuabil al TVA fără a include livrările de mărfuri, servicii care nu constituie obiecte impozabile cu TVA.

La moment, în valoarea plafonului de înregistrare în calitate de contribuabil al TVA se include atât valoarea livrărilor impozabile cu TVA cât și valoarea livrărilor care nu constituie obiecte impozabile cu TVA, conform prevederilor art.95 alin.(2) din Codul fiscal.

Scopul modificării propuse constă în excluderea obligației de înregistrare ca plătitor de TVA în cazul efectuării livrărilor de mărfuri, servicii care nu constituie obiecte impozabile cu TVA, dat fiind faptul că, pentru aceste livrări de mărfuri, servicii nu apare obligația fiscală privind TVA.

În aceeași ordine de idei, se propune excluderea obligației de înregistrare ca plătitor al TVA în cazul efectuării importului de servicii scutite de TVA și a celor care nu constituie obiecte impozabile cu TVA, în contextul corelării cu amendamentele propuse la art.112 alin.(1) din Codul fiscal.

Redacția actuală a art.112 alin.(4) din Codul fiscal acordă posibilitatea contribuabililor de a se înregistra în calitate de plătitor al TVA în baza importului de servicii impozabile cu TVA, cât și cele care sînt scutite de TVA în conformitate cu art.103 din Codul fiscal sau cele care nu constituie obiect al impunerii cu TVA conform art.95 alin.(2) din Codul fiscal.

Modificarea are drept scop excluderea discrepanțelor existente între prevederile art.93 pct.9) și art.112 alin.(4) din Codul fiscal și respectiv evitarea apariției situațiilor de depunere a cererii de înregistrare ca contribuabil al TVA pentru importul de servicii care sunt scutite de TVA și/sau a celor care nu constituie obiecte impozabile cu TVA.

Se propune excluderea obligativității eliberării facturii fiscale și aplicarea mecanismelor de plată pentru agenții economici care activează în cadrul comerțului electronic similare celor care practică activitate de comerț cu amănuntul în locuri special amenajate.

Specificul livrării mărfurilor în cadrul comerțului electronic constă în metode de livrare: prin curier sau poștă, achitarea fiind efectuată fie prin intermediul

procedurilor electronice, cu aplicarea dispozitivelor personalizate, fie prin poștă sau în numerar.

Reieșind din particularitățile comerțului electronic, la efectuarea livrărilor persoanelor fizice - cetățeni, nu este posibilă indicarea în factura fiscală a datelor personale (denumirea, codul fiscal (IDNP), adresa) ale cumpărătorului fără consimțământul acestuia, întrucât acestea reprezintă date cu caracter personal interzise utilizării conform Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011.

Totodată, în cadrul comerțului electronic nu este posibilă asigurarea aplicării semnăturii beneficiarului și returnarea facturii fiscale cu semnătura acestuia către vânzător, în special în cazurile în care mărfurile sunt livrate beneficiarilor prin intermediul poștei.

Concomitent, înregistrarea facturilor fiscale în Registrul General Electronic a Facturilor Fiscale (în continuare - RGEFF) presupune completarea tuturor câmpurilor obligatorii, inclusiv adresa, denumirea și codul fiscal al cumpărătorului (beneficiarului). În cazul în care câmpurile care necesită completarea obligatorie a datelor în factura fiscală rămân necompletate, sistemul RGEFF, nu va permite salvarea acestor facturi fiscale, respectiv înregistrarea facturilor fiscale în RGEFF pentru care sunt prevăzute în Codul fiscal sancțiuni fiscale (art.260 alin.(4¹)).

Astfel, modificarea dată are drept scop reducerea încălcărilor fiscale din cadrul comerțului electronic, precum și asigurarea echității fiscale, susținerea și încurajarea dezvoltării agenților economici care activează în cadrul comerțului electronic.

Totodată, se propune racordarea prevederilor legislației fiscale la prevederile legislației financiare în partea ce ține de utilizarea instrumentelor de plată fără numerar.

În acest sens, conform prevederilor art.3 din Legea nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, instrument de plată reprezintă dispozitiv (dispozitive) personalizat(e) (cardul de plată, telefon mobil etc.) și/sau orice serie de proceduri (tehnice – coduri PIN, TAN, alte tipuri de coduri, login/parolă etc. sau funcționale – transferul de credit, debitarea directă) convenite

între utilizatorul serviciilor de plată și prestatorul de servicii de plată și folosite de utilizatorul serviciilor de plată pentru a iniția un ordin de plată.

La aceasta, instrumentele de plată fără numerar utilizate pe teritoriul Republicii Moldova sunt: cardurile de plată, transferul de credit, debitarea directă și sistemele de deservire bancare la distanță.

Totodată, se prevede specificarea modului de documentare a ajustării valorii impozabile a livrării impozabile cu TVA.

La moment, modalitatea de perfectare a documentelor la ajustarea valorii impozabile a livrării impozabile cu TVA de mărfuri, servicii se efectuează în conformitate cu actele normative interne emise de Serviciul Fiscal de Stat.

Totodată, ajustarea valorii impozabile a livrării impozabile condiționează modificarea obligațiilor fiscale privind TVA față de buget, atât la nivelul vânzătorului cât și la nivelul cumpărătorului.

Amendamentul respectiv are drept scop excluderea interpretării duale de către contribuabili a modului de documentare a ajustării valorii impozabile cu TVA.

O altă modificare ține de excluderea obligativității prezentării de către agenții economici a declarației vamale de export sau extrasul din declarația vamală de export în format electronic, pe care a fost aplicată semnătura electronică emisă în conformitate cu legislația în vigoare a subiectului impozabil, în contextul beneficierii de restituire a sumei TVA și accizelor aferente livrării de mărfuri.

Excluderea respectivă este motivată prin faptul că Serviciul Fiscal de Stat în colaborare cu Serviciul Vamal a asigurat acces la sistemul informațional al Serviciului Vamal Asycuda World pentru toate organele fiscale teritoriale. În acest sens, inspectorii fiscali pot examina dosarele pentru restituirea TVA pe valorile materiale și serviciile exportate inclusiv prin accesarea și verificarea declarației vamale de export prin intermediul sistemului informațional Asycuda.

Se propune atribuirea la documentele confirmative a declarației vamale de export în format electronic cu aplicarea semnăturii electronice de către brokerul vamal pentru restituirea sumei TVA aferentă energiei electrice, energiei termice și gaze la export.

Actualmente, pentru a beneficia de restituirea sumei TVA aferentă energiei electrice, energiei termice și gaze la export se prezintă declarația vamală de export sau extrasul din declarația vamală de export în format electronic, pe care a fost aplicată semnătura electronică emisă în conformitate cu legislația în vigoare a subiectului impozabil.

Însă, în cazul exportului de energie electrică, energie termică și gaze, subiectul impozabil poate fi reprezentat de broker vamal, care depune la Serviciul Vamal declarația vamală în format electronic cu aplicarea semnăturii electronice a acestuia.

Astfel, modificarea are drept scop extinderea documentelor confirmative pentru restituirea sumei TVA în cazul în care brokerul vamal depune declarația vamală în format electronic cu aplicarea de către acesta a semnăturii electronice.

Concomitent, se efectuează și alte modificări ce vin să completeze lista documentelor confirmative pentru beneficierea de dreptul de restituire a sumei TVA pentru investițiile (cheltuielile) capitale în clădiri de producție, precum și pentru livrarea biomasei lemnoase, erbacee și din fructe.

Se propune anularea dreptului de trecere în cont a sumei TVA pentru mărfurile, serviciile, procurarea cărora nu a avut loc de facto.

Actualmente, nu există restricții în partea ce ține de trecerea în cont a sumei TVA aferentă procurărilor de mărfuri, servicii, care propriu-zis nu a avut loc, dar a fost reflectată documentar.

În conformitate cu practica țărilor membre ale Uniunii Europene menționăm că, în scopul intensificării luptei împotriva abuzului de trecere în cont a sumei T.V.A., autoritățile fiscale au impus anumite restricții la acordarea dreptului de trecere în cont a sumei T.V.A. în cazul în care contribuabilul nu a dat dovadă de prudență în selectarea furnizorilor săi.

Astfel, contribuabilul - cumpărător poartă răspunderea pentru achitarea sumei T.V.A. aferentă livrărilor realizate de furnizorii săi, în cazul în care persoana care a prezentat factura fiscală se eschiva intenționat de la plata sumei T.V.A. sau a format deliberat situația de insolvabilitate. De asemenea, contribuabilul – cumpărător cu diligența caracteristică unui comerciant de bună de credință la efectuarea tranzacției

știa sau trebuia să știe despre intențiile de eschivare ale furnizorilor săi privind plata sumei TVA la buget.

În contextul excluderii fenomenului trecerii în cont a sumei T.V.A. aferente procurărilor fictive în țările membre ale Uniunii Europene se impune crearea condițiilor în partea ce ține de acceptarea trecerii în cont doar a sumei T.V.A. care este achitată sau garantată că va fi achitată la buget de către furnizori.

Această practică întâlnită în legislația fiscală internațională reprezintă un mecanism eficient orientat spre combaterea fenomenului de evaziune fiscală.

Scopul modificărilor propuse constă în preîntâmpinarea fraudelor ce țin de beneficierea nejustificată a dreptului de trecere în cont a sumei TVA aferentă unor tranzacții fictive în baza cărora se intenționează diminuarea obligației fiscale la bugetul public național.

La fel cu caracter de concretizare a scutirii de TVA a serviciilor comunale acordate populației, se propune specificarea expresă a categoriei de consumatori pentru care prestarea serviciilor comunale sunt scutite de TVA, și anume consumatorii persoane fizice - cetățeni din locuințe, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află aceste locuințe.

Prin urmare, persoanele fizice – cetățeni care dețin (pot deține) în proprietate bunuri imobile cu altă destinație decât cea de locuință, serviciile comunale pentru întreținerea acestora urmează a fi impozitate cu TVA pe principii generale.

Este de menționat faptul că, modificarea dată este în concordanță cu noțiunile prevăzute în Legea nr.75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe.

Astfel, potrivit art.4 din Legea nr.75 din 30 aprilie 2015, locuință reprezintă construcție sau încăpere izolată alcătuită din una sau din mai multe camere de locuit, precum și din alte încăperi auxiliare (bucătărie, bloc sanitar etc.), care satisface cerințele de trai ale unei persoane sau ale mai multor persoane (familii) și corespunde exigențelor minime pentru locuințe, stabilite în actele normative; în calitate de locuință sînt recunoscute casele de locuit individuale, apartamentele, încăperile locuibile din cămine.

Modificarea are drept scop elucidarea problemei în partea ce ține de tratarea neunivocă și expunerea distinctă a obiectelor pentru care se aplică această scutirea de T.V.A. a serviciilor comunale acordate populației.

O altă modificare ține de acordarea scutirii de TVA aferent livrării și/sau importului tractoarelor agricole de la poziția tarifară 870190 și a tehnicii agricole de la pozițiile tarifare 842481100, 842481910, 8432, 843320, 843330000, 843340000, 843351000, 843352000, 843353, 843359, 8436, 8437, cu excepția părților acestora.

Propunerea de restrângere a scutirii de TVA aferent livrării și/sau importului părților tehnicii agricole este înaintată în contextul Obiectivelor politicii fiscale pe termen mediu, care sunt orientate spre diminuarea numărului de facilități fiscale acordate și spre trecerea treptată la subvenționarea directă din partea statului.

Amendamentul dat are drept scop acordarea dreptului agentului economic de a livra și/sau importa tehnică agricolă și nu părțile acesteia, fapt ce va contribui la dezvoltarea sectorului agricol în contextul modernizării și re tehnologizării tehnicii agricole, precum și discorajarea utilizării tehnicii agricole uzate.

O altă modificare prevede apariția obligației fiscale privind TVA în cazul importului de servicii indiferent de cine beneficiază de acestea: agenții economici care desfășoară activitate de întreprinzător sau instituțiile publice care nu desfășoară activitate de întreprinzător.

În acest context, este de remarcat faptul că, de servicii importate beneficiază atât agenții economici ce desfășoară activitate de întreprinzător cât și instituțiile publice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător.

Scopul modificării propuse este excluderea situațiilor de interpretare duală prin aplicarea TVA la importul serviciilor.

Totodată, amendamentul propus vine întru corectarea erorii care a fost parțial exclusă la art.112 alin.(4) și art.115 alin.(2) din Codul fiscal prin Legea nr.71 din 12 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Se prevede stabilirea modalității de ajustare a sumei TVA calculate din valoarea livrării de mărfuri, servicii considerată drept datorie compromisă, precum și concretizarea perioadei în care urmează a fi efectuată ajustarea sumei TVA aferentă datoriei compromise.

Actualmente, prevederile art.116 alin.(1) din Codul fiscal pot fi înțelese eronat în sensul beneficierii de dreptul de trecere în cont a sumei TVA pe livrarea care corespunde sumei datoriei compromise doar în urma achitării sumei TVA pe livrarea respectivă, fapt ce contravine principiilor generale de calculare și trecere în cont a sumei TVA.

Astfel, scopul modificării propuse constă în eliminarea interpretărilor duale a prevederilor art.116 din Codul fiscal.

Principalele amendamente în partea ce ține de administrarea fiscală

Se propune acordarea dreptului șefilor subdiviziunilor organelor fiscale de a semna anumite acte, în temeiul ordinului șefului organului fiscal.

Modificarea va contribui la optimizarea și micșorarea volumului de lucru pentru aceștia și șeful (șefii adjuncți) al (ai) Inspectoratului Fiscal Principal de Stat din subordinea Ministerului Finanțelor; șefii (șefii adjuncți) ai inspectoratului fiscal de stat teritorial și/sau al inspectoratului fiscal de stat specializat.

Totodată, se propune definirea în Codul fiscal a noțiunii „*Conformare fiscală voluntară*” care nu se regăsește în legislația fiscală în vigoare.

Menționăm că, începând cu anul 2011 Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a inițiat acțiuni de promovare și sporire a gradului de conformare fiscală în rândul contribuabililor, conform priorităților de dezvoltare din Planul de Dezvoltare a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2011 - 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1141 din 16 decembrie 2010.

O altă modificare ține de includerea în categoria de „restanță” a obligațiilor fiscale aferente contribuabililor aflați în procedura de insolabilitate.

Modificarea respectivă este generată de faptul că, conform prevederilor art.206 alin.(3) al Codului fiscal, obligațiile fiscale a căror executare silită este imposibilă, precum și suma obligațiilor fiscale stinse prin scădere conform art.174 alin.(1), alin.(2) și alin.(4) sînt luate la o evidență specială, care este parte componentă a evidenței generale. Astfel, prin modificarea respectivă se legalizează faptul atestării lipsei restanțelor doar pentru a nu fi incluse în certificatele privind lipsa sau existența

restanțelor față de bugetul public național, pe perioada existenței documentelor confirmative ce permit neachitarea datoriilor conform legislației în vigoare.

Totodată, completarea are drept scop evitarea disensiunilor ce apar în cazul în care se solicită certificatele respective de către contribuabili, care sînt în procedură de insolabilitate, și de către administratorii acestora pentru a fi prezentate în instanțele de drept, deoarece se contrazic în esență (pe de o parte există restanță – o condiție pentru a fi derulată procedura de insolabilitate, pe de altă parte – lipsește restanța, fapt ce exclude necesitatea de a intenta procedura de insolabilitate).

Totodată, se prevede revederea modului de calculare și achitare a impozitelor și taxelor de către contribuabilii care au subdiviziuni și / sau obiecte impozabile situate în afara unității administrativ-teritoriale în care se află sediul central (adresa juridică), precum și modul de prezentare a dărilor de seamă fiscale aferent impozitelor și taxelor calculate.

Modificarea este generată de modul diferit de înscriere a plăților la bugetele de diferite nivele (buget de stat, buget local) cu efectuarea defalcărilor ulterioare.

Menționăm că, contribuabilii care au subdiviziuni și / sau obiecte impozabile în afara localității în care se află sediul central vor prezenta pentru acestea din urmă dări de seamă și vor plăti impozite și taxe (cu excepția unora) la sediul subdiviziunilor, în modul stabilit de Ministerul Finanțelor, se achită respectiv: la bugetul de stat sau la bugetele locale.

Concomitent, se propune stabilirea obligației contribuabilului de prezentare a informației privind rulajele mijloacelor bănești din rapoartele de închidere zilnică, emise de mașinile de casă și de control. Modul de prezentare a informației se va stabili de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Măsura are ca scop monitorizarea de către organele fiscale a tranzacțiilor efectuate în numerar pentru stabilirea riscurilor de neconformare fiscală în modul stabilit de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Totodată, se propune acordarea dreptului stingerii obligației fiscale prin achitare prin virament și/sau în numerar prin intermediul altor prestatori de servicii de plată (prestatorilor de servicii de plată nebanară și emitenți de monedă electronică -

organizații de microfinanțare, Poșta Moldovei, agenți economici ce prestează servicii de plată prin intermediul terminalelor cash-in, etc.) decât instituțiile financiare.

Modificarea are drept scop acordarea posibilității de achitare mai rapidă și comodă a obligațiilor fiscale prin intermediul altor prestatori de servicii de plată decât instituțiile financiare.

Totodată, se propune extinderea răspunderii pentru încălcările modului de decontare și executare a ordinelor de plată, stabilite la art.259 alin.(4) și alin.(6) din Codul fiscal, asupra altor prestatori de servicii de plată (organizații de microfinanțare, Poșta Moldovei, agenți economici ce prestează servicii de plată prin intermediul terminalelor cash-in, etc.).

Concomitent, se propune concretizarea datei de stingere a obligației fiscale prin achitare prin intermediul altor prestatori de servicii de plată decât instituțiilor financiare, inclusiv prin intermediul Serviciului Guvernamental de plăți Electronice (Mpay).

O altă propunere ține de revederea cazurilor de acordare a dreptului de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale, precum și a modului de acordare a dreptului de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale

În acest sens, amânarea sau eșalonarea stingerii obligației fiscale se va acorda contribuabilului în cazurile: existenței unor prejudicii materiale provocate de calamități naturale sau catastrofe tehnogene, împrejurărilor imprevizibile și de neînălțurat, care împiedică în mod efectiv capacitatea de producție pe o perioadă lungă de timp și executarea obligației contractuale a contribuabilului, în cazul datoriilor autorităților sau instituțiilor publice (finanțate de la bugetul public național) față de contribuabilul, doar în limitele sumelor datorate, precum și în cazul altor circumstanțe ce duc la imposibilitatea stingerii obligațiilor fiscale, cu confirmarea documentară privind întreprinderea de către contribuabil a tuturor măsurilor pentru recuperarea creanțelor sale.

De asemenea, amânarea sau eșalonarea stingerii obligației fiscale se va acorda în baza unui contract-tip, aprobat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, încheiat între:

a) organul fiscal și contribuabil – dacă suma restanțelor la bugetul public național nu depășește suma de 600 000 lei, inclusiv;

b) Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și contribuabil – dacă suma restanțelor la bugetul public național depășește suma de 600 000 lei.

Ținând cont că, modificarea obligației financiare presupune într-o oricare măsură „creditarea” agentului economic din resurse bugetare, se propune ca pe perioada amînării sau eșalonării să se calculeze o dobîndă, echivalentă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei la creditele pe termen scurt, care este în vigoare la data acordării prelungirii sau eșalonării, pentru fiecare zi de amînare sau eșalonare a termenului de plată, dacă legislația nu prevede altfel. În cazul încălcării termenului prelungit sau eșalonat, se percep penalități în conformitate cu prevederile art.228 din Codul fiscal.

Modificarea are drept scop asigurarea unui mecanism transparent și echitabil privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale, asigurarea transparenței decizionale și controlul termenului de stingere a obligației fiscale în sume considerabile, în contextul realizării recomandărilor Fondului Monetar Internațional din 2015.

Totodată, se propune excluderea obligației contribuabililor înregistrați de către Camera Înregistrării de Stat (entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat), care își încetează activitatea pe parcursul anului fiscal, de a prezenta organului fiscal informația despre încetarea activității.

Această informație se prezintă Camerei Înregistrării de Stat, care transmite prin Web servicii informația despre încetarea activității persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, cu excepția contribuabililor înregistrați de către Serviciul Fiscal de Stat.

Astfel, această obligație urmează a fi menținută numai pentru contribuabilii înregistrați de către Serviciul Fiscal de Stat.

Modificarea va contribui la îmbunătățirea administrării fiscale și reducerea poverii administrative a contribuabililor.

Concomitent, se propune acceptarea și modificarea dării de seamă precedente prezentate greșit sau cu omisiuni de către contribuabil, dacă cea corectată (urmare efectuării controlului) a fost prezentată la solicitarea organului fiscal.

O altă măsură ține de stabilirea obligației de înregistrare suplimentară la organul fiscal, inclusiv în scopul atribuirii Codului fiscal, a persoanelor care practică activităților profesionale licențiate sau desfășoară activități de întreprinzător în mod independent.

Completarea în cauză este generată reieșind din noțiunea de *servicii profesionale* stabilită de prevederile pct.36) art.(5) din Codul fiscal care cuprinde și activitățile de notar public, cabinet al avocatului, birou asociat de avocați, activitate particulară de detectiv și de pază, executor judecătoresc, birou asociat de executori judecătorești, birou al administratorului autorizat, expert judiciar privat, birou individual al mediatorului, birou asociat de mediatori, traducător, interpret sau asociați de interpreți.

Totodată, se propune acordarea dreptului Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de a elibera Certificatul de înregistrare centrelor de asistență tehnică pentru instalarea, repararea, deservirea tehnică a mașinilor de casă și de control cu memorie fiscală, fiind un act permisiv eliberat gratuit pe un termen de 3 ani.

Actualmente, în Republica Moldova nu există nici o autoritate abilitată care să autorizeze prestatorii de servicii de asistență tehnică a mașinilor de casă și de control cu memorie fiscală sau să prelungească autorizațiile expirate, în detrimentul faptului că, în Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr.160 din 22 iulie 2011 este reglementat Institutul Național de Metrologie ca organ ce eliberează acest certificat.

Serviciile de asistență tehnică acordate de către persoanele juridice sau fizice care nu dețin autorizația de competență tehnică se califică drept încălcare și atrag după sine aplicarea de sancțiuni.

O altă măsură ține de stabilirea obligației de înregistrare suplimentară la organul fiscal, inclusiv în scopul atribuirii Codului fiscal, a persoanelor care practică activităților profesionale licențiate sau desfășoară activități de întreprinzător în mod independent.

Completarea în cauză este generată reieșind din noțiunea de *servicii profesionale* stabilită de prevederile pct.36) art.(5) din Codul fiscal care cuprinde și activitățile de notar public, cabinet al avocatului, birou asociat de avocați, activitate particulară de detectiv și de pază, executor judecătoresc, birou asociat de executori judecătorești, birou al administratorului autorizat, expert judiciar privat, birou individual al mediatorului, birou asociat de mediatori, traducător, interpret sau asociați de interpreți.

Se propune stabilirea în Codul fiscal a obligației Trezoreriei de Stat privind informarea organului fiscal despre deschiderea, modificarea sau închiderea conturilor deschise instituției publice în Sistemul Trezorerial al Ministerului Finanțelor.

Completarea are drept scop asigurarea realizării acțiunilor de executare silită a obligației fiscale prin prisma art.194 alin.(1) din Codul fiscal.

Concomitent, realizarea măsurii va contribui la îmbunătățirea procesului de administrare fiscală, în partea ce ține de instituțiile publice în Sistemul Trezorerial al Ministerului Finanțelor.

Se propune stabilirea obligației contribuabililor care au declarat subdiviziuni și/sau au mai mult de 10 persoane angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestări de servicii, privind prezentarea dărilor de seamă fiscale prin metode automatizate de raportare electronic.

Măsura are drept scop majorarea numărului de contribuabili care utilizează serviciile electronice, ceea ce va contribui la îmbunătățirea și simplificarea administrării fiscale.

O altă modificare ține de acordarea dreptului organului fiscal de a calcula contribuții și prime, în cazul în care organul fiscal deține probe concludente de achitare a salariilor în plic și de nerefectare a acestor operațiuni economice în evidența contabilă.

Modificarea va contribui la îmbunătățirea administrării fiscale, în partea ce ține combaterea fenomenului de achitare a salariilor în plic.

Se propune stipularea expres în lege a imposibilității executării silite a obligației fiscale în cazul emiterii Deciziei Inspectoratului Fiscal Principal de Stat

privind suspendarea deciziei pe marginea contestației și efectuarea unui control repetat.

Modificarea respectivă este generată de necesitatea constatării veridice a prezenței sau lipsei restanțelor față de bugetul public național conform prevederilor art.169 alin.(4) din Codul fiscal și conform noțiunii de restanță prevăzută în art.129 pct.13) din Codul fiscal.

Totodată, se propune acordarea dreptului agenților economici de depunere a dărilor de seamă la orice organ fiscal teritorial, indiferent de locul aflării la evidență, în cazul în care legea nu prevede altfel, precum și concretizarea formei și modului de utilizare a metodelor automatizate de raportare electronică benevolă.

Se propune interzicerea înstrăinării a bunurilor chiar din momentul inițierii procedurii de executare silită a obligației fiscale de către organul fiscal, și anume din momentul emiterii și aducerii la cunoștința contribuabilului a hotărârii de executare silită a obligației fiscale.

Practica fiscală denotă că, în marea majoritate a cazurilor, din momentul derulării procedurii de executare silită a obligației fiscale, contribuabilul înstrăinează bunurile sau le grevează cu anumite obligații pentru a nu fi sechestrate de către organul fiscal.

Astfel, promovarea amendamentului respectiv are drept scop combaterea fenomenului de înstrăinare a bunurilor sechestrate de către contribuabil și asigurarea eficienței urmării bunurilor.

O altă modificare prevede aplicarea acțiunilor de executare silită prin ridicarea numerarului de mijloace bănești de către persoanele care conform legislației sunt obligate să calculeze și/sau să achite la buget orice impozit și taxe, adică cele specificate la.

Actualmente, prevederile art.5 pct.2) din Codul fiscal vin în contradicție cu prevederile art.194 alin.(1) lit.b) din Codul fiscal care acordă dreptul organului fiscal de a ridica de la contribuabil mijloacele bănești în numerar, adică permite aplicarea acestei măsuri de executare silită și față de contribuabili persoane fizice (cetățeni), inclusiv și persoanelor ce practică activitate profesională (notarii, executorii judecătorești, administratorii autorizați, etc.).

Totodată, se propune acordarea dreptului organelor fiscale de comercializare a bunurilor sechestrate calificate drept mărfuri bursiere.

Astfel, comercializarea bunurile respective se va realiza de către organul fiscal și nu prin intermediul Bursei de mărfuri.

Procedura actuală de comercializare prin intermediul Bursei de mărfuri este foarte anevoioasă și durează foarte mult în timp, fiind în multe cazuri și inefficientă, astfel încât de la predarea bunurilor sechestrate spre comercializare și nemijlocit pînă la comercializarea acestora trece o perioadă îndelungată, avînd în vedere procedurile interne bursiere (tărăgănarea fiind datorată faptului că, la bursă este responsabil numai o singură persoană de sechestrare organelor fiscale din toată țara, fapt inadmisibil însă practicabil ani de zile). În acest context, prin amendamentele date, comercializarea bunurilor sechestrate, cu excepția bunurilor din fondurile fixe ale întreprinderilor, obiectelor cuprinse în programul de privatizare în care statul deține mai mult de o pătrime din capitalul social, valorilor mobiliare și mijloacelor de transport, se va efectua de către organul fiscal conform procedurilor stabilite de Titlul V din Codul fiscal, îmbunătățindu-se în acest sens procedurile de comercializare a bunurilor sechestrate în contul stingerii restanțelor, cât și majorînd responsabilitățile organelor fiscale la momentul aplicării sechestrului pe bunurile contribuabilului restanțier.

Se propune revederea categoriilor de subiecți ai impunerii, veniturile cărora se estimează prin metode indirecte.

Astfel, subiecți ai estimării prin metode indirecte vor constitui persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care depășesc riscul minim acceptat, adică diferența dintre veniturile impozabile estimate calculate în baza situației fiscale și veniturile impozabile declarate de persoana fizică sau de plătitorii de venit este mai mare 300 mii lei.

Scopul propunerii este excluderea cazurilor cînd persoanele fizice cu venituri ne semnificative declarate sau declarate incomplet, concomitent obțin venituri sau efectuează cheltuieli la limita criteriilor actuale de subiect al estimării prin metode indirecte. În acest caz, organul fiscal este în imposibilitatea aplicării metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil. Conform art.226¹³ alin.(13) din Codul

fiscal, persoana în cauză urmează a fi inclusă în lista persoanelor fizice ce urmează a fi supusă verificării fiscale prelabile. Însă, în conformitate cu prevederile actuale a art.226³ lit.a) din Codul fiscal, persoana fizică nu este subiect al estimării și, respectiv, nu pot fi aplicate metodele indirecte de estimare a proprietății respective.

Totodată, se propune interzicerea diminuării venitului impozabil estimat al persoanei fizice cu suma de 500 mii lei, în cazul existenței probelor ce atestă acordarea împrumutului de mijloace bănești de către acesta altor persoane fizice.

Concomitent, aceeași interdicție se va aplica și pentru persoanele fizice care au luat împrumut de la persoanele fizice care nu au declarat mijloace bănești la situația 01 ianuarie 2012, fără înregistrarea notarială a contractului de împrumut.

Aceste măsuri au drept scop contracararea fenomenului de întocmire de către persoanele fizice supuse controlului fiscal a contractelor de împrumut false cu persoanele fizice terțe care nu au avut obligația de a depune Declarația cu privire la disponibilul de mijloace bănești. Schemele frauduloase în cauză oferă posibilitatea persoanelor fizice supuse controlului fiscal de a se eschiva de la plata obligațiilor fiscale. Conform art.226⁷ alin.(3) din Codul fiscal, 500 mii lei se consideră mijloace bănești neimpozabile pentru persoana fizică și se vor lua în considerare la determinarea venitului impozabil estimat obținut în perioada de după 1 ianuarie 2012. Astfel, modificarea în cauză ar permite inițierea controlului fiscal prin metode indirecte de estimare a obligației fiscale la persoanele care au acordat împrumut de 500 mii lei în baza art.226¹⁵ alin.(25) din Codul fiscal și ar avea ca rezultat dispariția unui asemenea fenomen (tendințe).

Se propune suspendarea termenului limită a verificării fiscale prelabile, de 45 de zile, în cazul necesității obținerii de la terți a unor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare.

Modificarea are drept scop asigurarea efectuării unei verificări fiscale prelabile calitative ce ar elucida exact toate aspectele propuse. De regulă, în procesul verificării fiscale prelabile, se identifică efectuarea unor operațiuni economice cu persoane nerezidente a Republicii Moldova, veridicitatea cărora necesită a fi verificată. În acest caz, organul fiscal perfectează o interpelare, în baza tratatelor internaționale, către organele fiscale ale Statului partener, al cărui rezident este

persoana terță, pentru confirmarea sau infirmarea veridicității raportului economic. Respectiv, perioada de 45 de zile este insuficientă pentru recepționarea informației solicitate și definitivarea verificării fiscale prealabile.

O altă completare prevede acordarea dreptului organului fiscal de a aplica interdicție de a părăsi țara față de persoana fizică-cetățean și față de conducătorul/administratorul/persoana cu funcție de răspundere a persoanei juridice, precum și a persoanei fizice care practică activitatea de întreprinzător sau oricărei alte entități care a admis restanțe față de bugetul public național în sumă de 100000 lei în cazul persoanelor juridice și în sumă de 5000 lei în cazul persoanelor fizice.

În acest sens, interdicția de a părăsi țara se va aplica de organul fiscal prin emiterea unei decizii a cărei forme și conținut urmează a fi aprobată de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Decizia organului fiscal va fi transmisă spre executare Poliției de Frontieră din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, numai după luarea de cunoștință de către restanțier prin intermediul poștei sau oricăror surse de informare (telegramă, fax, e-mail etc.). Concomitent, interdicția de a părăsi țara aplicată contribuabilului restanțier poate fi anulată în cazul în care restanțierul își onorează pe deplin obligațiile fiscale față de bugetul public național sau există alte circumstanțe legale conform cărora urmează a fi anulată interdicția (spre exemplu legi cu privire la anularea restanțelor, amânarea sau eșalonarea termenului de stingere a obligației fiscale etc.).

Practica actuală privind recuperarea restanțelor atestă multiple cazuri când restanța este în imposibilitate de a fi încasată, întrucât restanțierul sau persoana cu funcție de răspundere se află peste hotarele țării. Astfel, din considerentul că, persoana restanțieră nu poate fi urmărită silit în vederea încasării restanței, precum și că majoritatea persoanelor revin temporar acasă, iar ulterior se deplasează peste hotare, considerăm oportun și necesar de a implementa o astfel de măsură de asigurare, de altfel opțională, care ar permite disciplinarea contribuabililor restanțieri, iar sub riscul de a pierde dreptul de a se deplasa peste frontieră, va fi determinat imediat să achite sumele restanțelor întrucât din practică se cunoaște că de obicei persoanele se deplasează peste hotare dispunând și de mijloace bănești considerabile.

Se propune ca drept încălcări ne semnificative să se considere în cazul în care suma impozitului sau taxei constituie pînă la 100 lei pentru persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător și pînă la 1000 lei pentru persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și persoanele juridice, inclusiv pentru fiecare perioadă fiscală în parte – în cazul nedeclarării, declarării tardive sau diminuării impozitului sau taxei.

Încălcările semnificative se consideră cele care nu cad sub incidența încălcărilor ne semnificative.

Modificările vor contribui la îmbunătățirea administrării fiscale și majorarea nivelului de conformare benevolă a contribuabililor.

Se propune extinderea răspunderii pentru încălcările fiscale asupra contribuabilului persoană fizică care practică activitate de întreprinzător ce a săvârșit o încălcare fiscală sau a cărei persoană cu funcție de răspundere a săvârșit o încălcare fiscală.

Totodată, se propune absolvirea de răspundere a contribuabilului pentru diminuarea, calcularea incorectă sau neplata obligațiilor fiscale în baza unor explicații eronate primite din partea Ministerului Finanțelor, organelor cu atribuții de administrare fiscală.

De asemenea, se propune concretizarea sancțiunilor fiscale la efectuarea transporturilor auto de călători în regim de taxi fără a dispune de licență pentru acest gen de activitate (copia autorizată a licenței), foaie de parcurs, listă de control sau contract de prestări servicii pentru traficul intern de călători și documente de plată care confirmă achitarea serviciilor de către beneficiar, în cazul în care achitarea a fost efectuată la oficiu în numerar sau prin alt instrument de plată, inclusiv bon de casă emis de mașina de casă și de control.

De asemenea, se propune introducerea amenzii de 3000 lei pentru contribuabilul care administrează gara, în cazul în care mijlocul de transport auto pleacă din autogară cu pasageri îmbarcați în această autogară fără bilete de călătorie emise de mașina de casă și de control a autogării, sau biletele respective nu au fost înregistrate în borderoul de evidență a biletelor.

Potrivit estimărilor Serviciului Fiscal de Stat a doar 24 agenți economici ce prestează servicii de transport auto de pasageri în regim de taxi, se constată suma aproximativă a veniturilor nedeclarate pentru anul 2014 în mărime de 202 mil. lei, și respectiv o sumă de 20 mil. lei a impozitelor care urmau să fie vărsate suplimentar la buget (ceea ce constituie decalajul fiscal pentru 24 de contribuabili din domeniul dat). În calculele respective nu a fost luată în considerație activitatea ilicită și automobilele neincluse în licență de activitate a agenților economici.

Ținem să menționăm că, în prezent agenții economici ce prestează servicii de transport auto de călători în regim de taxi nu pot fi sancționați pentru neutilizarea mașinilor de casă și control (MCC), ca urmare a lacunei din legislația în vigoare.

Prin urmare, există 2 probleme majore privind limitele răspunderii în situația respectivă:

Persoana juridică nu poate fi sancționată pentru neutilizarea MCC – legislația în vigoare prevede doar sancțiuni pentru persoana fizică conducător al mijlocului de transport;

Persoanele fizice nu pot fi sancționate deoarece săvârșirea încălcării prevăzute de art. 2541 din Codul fiscal pentru prima dată se califică ca fiind încălcare fiscală ne semnificativă, luând în considerație prevederile art. 231 din Codul fiscal.

Conform art. 2541 alin.(3) din Codul fiscal, se aplică sancțiuni șoferului mijlocului de transport pentru nedotarea cu MCC a automobilului de către persoana juridică, ceea ce contravine normelor legale. Persoana fizică nu poate obține și dota desinestătător automobilul cu MCC, aceasta fiind obligația anagajatorului/agentul economic.

De asemenea, art.2541 alin.(4) din Codul fiscal prevede sancțiune doar pentru șoferul mijlocului de transport pentru neutilizarea MCC, fapt ce nu este echitabil comparativ cu restul agenților economici, care sunt sancționați pentru încălcări similare.

Astfel, prevederile art.2541 alin.(4) din Codul fiscal se contrapun cu prevederile art.254 alin.(2) din Codul fiscal și prevederile art.2931 alin.(4) din Codul contravențional.

Modificarea are drept scop disciplinarea persoanelor fizice – conducători ai mijlocului de transport la efectuarea transporturilor auto de calatori în regim de taxi și a contribuabilului care administrează autogara, precum și va permite majorarea semnificativă a încasărilor la bugetul public național.

O altă măsură ține de introducerea amenzii în mărime de 10 mii lei pentru contribuabilii care nu îndeplinesc cerințele legislației în vigoare privind alegerea sistemului și metodei de ținere a evidenței contabile și a politicii de contabilitate.

Măsura are drept scop disciplinarea contribuabililor întru ducerea conformă a evidenței contabile și determinarea corectă a obligațiilor fiscale.

Codul fiscal prevede alegerea metodei de ținere a contabilității și de elaborare a politicii de contabilitate, însă nu prevede sancțiuni pentru nerespectarea acestor cerințe. În acest fel, agentul economic pe de o parte este obligat să elaboreze politicile de contabilitate și să aleagă metoda de ținere a contabilității, iar pe de alta parte în caz de nerespectare a cerințelor date nu este sancționat.

Totodată, se propune extinderea sancțiunilor fiscale, stabilite pentru efectuarea intrărilor/ieșirilor de mărfuri/servicii fără informarea organului fiscal în cazul instituirii postului fiscal, și pentru cazurile de informare tardivă a organului fiscal efectuarea intrărilor/ieșirilor de mărfuri/servicii în cazul instituirii postului fiscal.

Completarea are ca scop prevenirea cazurilor de încălcare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, aplicarea unor pârghii de constrângere către contribuabilii la care este instituit post fiscal și care continuă să efectueze anumite operațiuni economice fără a anunța inspectorul sau inspectoratul fiscal responsabil de monitorizarea activității acestuia.

Totodată, sancțiunea urmează să sporească responsabilitatea contribuabililor prin asigurarea completă și corectă a evidenței financiare, contabile și fiscale.

O altă modificare prevede extinderea răspunderii pentru încălcările modului de decontare și executare a ordinelor de plată și asupra altor prestatori de servicii de plată (organizații de microfinanțare, Poșta Moldovei, agenți economici ce prestează servicii de plată prin intermediul terminalelor cash-in, etc.), în vederea sporirii responsabilității tuturor prestatorilor de servicii de plată, în partea ce ține de modul de decontare și executare a ordinelor de plată.

O altă modificare ține de excluderea legăturii dintre stabilirea cotelor la bunurile imobiliare și adoptarea bugetului unității administrativ-teritoriale. Stabilirea cotelor impozitului pe bunurile imobiliare urmează a fi la discreția autorităților reprezentative și deliberative ale administrației publice locale, fie printr-o decizie anterioară celei de aprobare a bugetului local, fie concomitent cu decizia de aprobare a bugetului local ca anexă la aceasta sau ca decizie separată.

Totodată, se propune anularea obligațiilor fiscale ale contribuabilului, inclusiv a restanțelor, a căror mărime totală la situația din 31 decembrie a fiecărui an fiscal de gestiune nu depășește suma de 10 lei.

Măsura are drept scop optimizarea activității și reducerea costurilor de administrare a organelor fiscale.

Astfel, cheltuielile organelor fiscale privind modul de evidență a acestor restanțe, cât și acțiunile de executare silită, inclusiv cele privind comunicarea prin poștă, depășesc mărimea acestor restanțe supuse executării silite.

Spre exemplu, conform prevederilor Legii bugetului de stat pe anul 2015, se compensează din buget cheltuielile ce țin de transferul impozitelor și taxelor la buget în limita maximă de 1% pentru o plată de la suma încasată/restituită, dar nu mai puțin de 1 leu și nu mai mult de 2,5 lei, pe bază de contract încheiat de către Ministerul Finanțelor cu instituțiile financiare și Î.S. „Poșta Moldovei”, și se achită de la bugetul de stat. Suplimentar, cheltuieli ce țin de lucrul operațional (salariu, materiale, etc.).

O altă măsură ține de concretizarea termenului de examinare a contestației și a termenului de prelungire a examinării contestației care va fi de 30 zile lucrătoare, precum și stabilirea unui termen exact de 3 zile pentru înmînarea deciziei pe marginea contestației, deoarece la moment Codul fiscal nu reglementează un astfel de termen, precum și în scopul aplicării uniforme a prevederilor cadrului legal privind examinarea contestației (art.270 din Codul fiscal) și executarea deciziei contestate (art.272 din Codul fiscal).

Totodată, se prevede stabilirea termenului de 60 zile lucrătoare pentru efectuarea controlului repetat și executării Deciziei pe marginea contestației în cazul suspendării executării deciziei contestate.

Principalele amendamente de ordin vamal ce se conțin în acest set sunt următoarele.

Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal

Se propune racordarea noțiunii de „valoare în vamă a mărfurilor” la cea utilizată în Articolul 15 din Acordul privind aplicarea Articolului VII al GATT, 1994, unde expresia "valoare în vamă a mărfurilor importate" înseamnă valoarea mărfurilor determinată în vederea perceperii drepturilor vamale "ad valorem" pentru mărfurile importate.

Modificarea prevede acordarea dreptului Serviciului Vamal de a emite note explicative referitor la valoarea în vamă a mărfurilor, care vor putea fi aplicate în practică de către plătitorii vamali în urma publicării acestora.

Prevederile respective vor permite atât colaboratorilor vamali, cât și plătitorilor vamali să facă cunoștință cu instrumentele (comentarii, concluzii, hotărâri relevante ale Curții de Justiție a Comunităților Europene, alte măsuri cuprinse în compendium) care constituie rezultatele examinărilor comitetelor de evaluare cu privire la anumite dispoziții sau cazuri concrete survenite. Aceste instrumente oferă indicații privind modul de aplicare a unor anumite dispoziții privind valoarea în vamă a mărfurilor și susțin interpretarea și aplicarea uniformă a dispozițiilor comunitare relevante. Astfel, notele explicative referitor la valoarea în vamă a mărfurilor în baza instrumentelor stabilite de către Comitetul tehnic de evaluare în vamă, Comitetul Codului Vamal al Uniunii Europene emise de Serviciul Vamal, vor fi cu caracter consultativ pentru toți plătitorii vamali.

Concomitent, întru respectarea angajamentelor asumate de Republica Moldova prin articolul 10.5 din Acordul OMC privind facilitarea comerțului, semnat la Bali pe 06 decembrie 2013, precum și respectarea prevederilor Acordului de aplicare a Articolului VII din GATT, 1994, se propune excluderea prevederilor privind neincluderea în valoarea în vamă a mărfurilor importate a cheltuielilor suportate de cumpărător pentru serviciile de inspecție înainte de expediție a mărfurilor de import.

Prin Legea nr.967-XV din 11 aprilie 2002 pentru completarea articolului 11 din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, a fost introdusă prevederea prin care mărfurile importate erau supuse obligatoriu, contra

plată unei inspecții înainte de expediție. Însă, deoarece această obligație a fost exclusă prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.280 din 14.12.2007, aceasta a devenit una depășită în timp.

De asemenea, se propune concretizarea faptului că, cheltuielile generale cuprind costurile de producție și comercializare a mărfurilor nemijlocit destinate exportului. Astfel, modificarea în cauză este integral corelată cu prevederile din Notă relativă la articolul 6 din Acordul de aplicare al Articolului VII din Acordul general pentru tarife vamale și comerț, GATT 1994, care prevede că, noțiunea "cheltuielile generale" cuprinde costurile directe și indirecte ale producției și comercializării mărfurilor pentru export.

Se prevăd unele norme ce țin de excluderea obligației declarantului de a acoperi cheltuielile suplimentare aferente precizării valorii în vamă a mărfii sau prezentării unor informații suplimentare referitoare la aceasta, în cazul când autoritățile vamale depistează neautenticitatea datelor anunțate în declarație, precum și excluderea dreptului privind acoperirea de către autoritatea vamală a cheltuielilor ce țin de efectuarea, la insistența autorității vamale, a controlului suplimentar, în cazul în care rezultatele acestuia confirmă informația inițială prezentată de declarant. Astfel, în cazul în care apar dubii la exactitatea sau veridicitatea valorii în vamă declarate, organul vamal este în drept să solicite acte și informații suplimentare, iar declarantul are obligația de a le prezenta/furniza.

Această modificare are drept scop racordarea prevederilor legislației naționale la cele prevăzute de Acordul de aplicare a Articolului VII din GATT, 1994.

Tot în același context, se prevede introducerea modificării privind neincluderea costurilor de cercetare și schițele preliminare de proiectare la determinarea valorii în vamă a mărfii, avînd scop corelarea componentelor ce se includ în valoarea în vamă a mărfii la determinarea acesteia în baza valorii tranzacției prevăzute în legislația națională vamală cu cele din art.155 al Regulamentului (CEE) nr.245⁴ al Comisiei din 2 iulie 1993 de instituire a Codului Vamal Comunitar, unde costurile de cercetare și schițele preliminare de proiectare nu se includ în valoarea în vamă.

Modificarea prevede reîntroducerea normelor care reglementează faptul că, operațiunile de import-export efectuate de către agenții economici aflați pe teritoriul

Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar se realizează în modul aprobat de Guvern, și anume Hotărîrea Guvernului nr.1001 din 19 septembrie 2001 cu privire la declararea mărfurilor de către agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova.

Norma dată a fost stabilită în pct.6 al Notei la Anexa nr.1 din Legea cu privire la tariful vamal, însă la intrarea în vigoare a Legii nr.172 din 25.07.2014, Anexa nr.1 menționată supra a fost abrogată, iar prevederile în cauză nu a fost restabilite.

Astfel, modificarea în cauză se propune în scopul asigurării unei concordanțe între normele existente la art.4 alin.(2) din Legea pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal nr.1417-XIII din 17 decembrie 1997, art.4 alin.(5) din Legea pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal nr. 1054-XIV din 16 iunie 2000 și în conformitate cu modul stabilit de Hotărîrea Guvernului nr.1001 din 19 septembrie 2001.

Suplimentar, se prevede amînarea determinării definitive a valorii în vamă a mărfurilor pentru toate metodele de determinare a valorii în vamă a mărfii, cu scopul creării condițiilor vamale egale pentru declarantul vamal privind beneficierea de procedura de amînare a determinării definitive a valorii în vamă în cazul utilizării altor metode decît cea de tranzacție.

De asemenea, se propune enumerarea propriu-zisă a persoanelor ce pot fi considerate membri ai aceleiași familii, în contextul persoanelor interdependente, și anume persoanele care sunt legate prin oricare din relații de rudenie și/sau afinitate de gradul I, II și III.

Amendamentul are drept scop concretizarea persoanelor interdependente și evitarea posibilității interpretării ambigue și controversate la acest subiect.

Prevederile respective sunt parțial ajustate la normele Regulamentului (CEE) nr.2454 din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr.2913/92 al Consiliului de instituire a Codului Vamal Comunitar.

De asemenea, reieșind din faptul că, persoanele aflate în relație de rudenie și/sau afinitate sunt considerate interdependente, acest fapt poate influența prețul contractual al mărfii, și în final valoarea în vamă a mărfii.

Potrivit prevederilor art.45 din Codul familiei nr.1316-XIV din 26.10.2000, linia și gradul de afinitate sunt similare liniei și gradului de rudenie.

O altă modificare presupune utilizarea atât a informațiilor care se conțin în Sistemul informațional integrat vamal, cât și cele deținute de organul vamal la momentul determinării cu titlu provizoriu a valorii în vamă (spre exemplu: comentarii, concluzii, hotărâri relevante ale Curții de Justiție a Comunităților Europene, alte măsuri cuprinse în compendium, prețuri medii contractuale, prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern, etc.) și are drept scop extinderea instrumentelor ce pot fi utilizate de organul vamal, pentru a determina valoarea corespunzătoare a mărfii.

Totodată, se propune reglementarea termenului maxim de valabilitate a garanției bancare sau a garanției brokerului vamal ce urmează a fi constituită în procesul amânării determinării definitive a valorii în vamă.

Extinderea termenului de valabilitate a garanției suficiente pînă la 160 zile este motivat prin faptul că, la stabilirea valorii în vamă cu caracter definitiv organul vamal întreprinde acțiuni de verificare prin audit postvămuire, asistență administrativă etc., care pot dura ca timp/periodă (de exemplu: un răspuns la interpelare de solicitare informației solicitat de la organul vamal din țara de export poate fi obținut în decurs de jumătate de an sau mai mult).

În redacția actuală a cadrului legislativ vamal, organului vamal i se permite de a decide independent termenul maxim de valabilitate a garanției bancare, nefiind aplicat principiul unicității.

Se propune acordarea preferințelor la import pentru mărfurile originare din Republica Moldova conform Acordurilor de comerț liber ratificate de Republica Moldova, în cazul în care pentru materialele neoriginare utilizate la fabricarea produselor respective nu s-a acordat restituire și că toate taxele vamale sau taxele cu efect echivalent aplicabile respectivelor materiale au fost efectiv achitate.

Astfel, mărfurile originare din Republica Moldova, obținute cu utilizarea materiei prime neoriginare, pot fi exportate în Uniunea Europeană sau țările care au aderat la CEFTA în regim preferențial (cu dovadă de origine preferențială - certificat de origine/declarație de origine) doar în cazul aplicării taxelor vamale sau taxelor cu

efect echivalent pentru materialele și componentele utilizate la fabricarea acestor mărfuri ce urmează a fi exportate.

Modificarea respectivă este determinată de faptul că, Acordurile de comerț liber încheiate între Republica Moldova și alte țări/uniuni de țări prevăd acordarea de preferințe la importul mărfurilor originare din alte țări/uniuni de țări în sensul acestor acorduri, în cazul în care acestea au fost obținute sub regimul de perfecționare activă doar dacă mărfurile străine (neoriginare) încorporate în mărfurile originare menționate sunt supuse plății drepturilor de import aferente.

Articolul 14 din Protocolul II la Acordul de Asociere RM-UE și articolul 15 din Anexa 4 la Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA) prevăd acordarea de preferințe la import pentru mărfurile originare, în cazul în care pentru materialele neoriginare din Republica Moldova utilizate la fabricarea mărfurilor originare nu s-a beneficiat de nici o restituire sau scutire de taxe vamale și că toate taxele vamale sau taxele cu efect echivalent aplicabile respectivelor materiale au fost efectiv achitate.

Reieșind din cele expuse, mărfurile originare din Republica Moldova, obținute cu utilizarea materiei prime, materialelor, accesoriilor, ambalajului primar și articolelor de completare neoriginare din Republica Moldova, pot fi exportate în Uniunea Europeană sau țările care au aderat la CEFTA în regim preferențial (cu dovadă de origine preferențială - certificat de origine/declarație de origine) doar în cazul aplicării taxelor vamale sau taxelor cu efect echivalent pentru materia primă, materialele, accesoriilor, ambalajul primar și articolele de completare respective utilizate la fabricarea mărfurilor ce urmează a fi exportate (care nu au fost achitate la import).

De asemenea, taxa vamală nu se restituie în cazul, când la exportul produselor compensatoare a fost emisă o dovadă de origine preferențială, care a fost acceptată de țara de import.

Modificarea vizează și **Codul vamal**.

Totodată, se propune operarea unei modificări privind permiterea restituirii taxei încasate pentru efectuarea procedurilor vamale, în cazul în care au fost comise erori tehnice și/sau de calcul de către autoritățile vamale, precum și în cazul când au

fost încasate sume ale taxei pentru efectuarea procedurilor vamale nedatorate conform legislației.

Actualmente, la decontarea mijloacelor bănești în sistemul electronic, organul vamal poate să încaseze eronat taxa pentru efectuarea procedurilor vamale, aceasta fiind diferită de cea indicată pe suport de hârtie, iar Codul Vamal nu reglementează modul de operare a modificărilor (rectificare/anulare) în fișa de evidență personală a plătitorilor vamali în cazul constatării faptului încasării incorecte a taxei pentru efectuarea procedurilor vamale, precum și a restituirii taxelor nominalizate la contul plătitorului vamal.

Modificarea vizează și **Codul vamal**.

Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20 iulie 2000

Se prevede introducerea în Codul vamal a conceptului de administrare a riscurilor și reglementarea noțiunilor ce țin de domeniul administrării riscurilor.

Completările respective au drept scop aducerea în cadrul legal elementele necesare și de bază în activitatea de administrare și analiză a riscurilor, prin utilizarea normelor și practicilor internaționale, precum și perceperea mai clară (inclusiv din partea mediului de afaceri) a administrării riscurilor ca activitate de bază în cadrul Serviciului Vamal. De asemenea, reglementarea în Codul vamal a conceptului de administrare a riscurilor vine să asigure legalitatea acțiunilor organului vamal în contextul corelării cu alte instituții (Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Curtea de Conturi).

Noțiunile în cauză au fost preluate din Compendiumul administrării riscurilor în vamă al Organizației Mondiale a Vămirilor (WCO Customs Risk Management Compendium).

Completarea prevede introducerea în Codul vamal a conceptului de Proceduri simplificate de tranzit, care reglementează noile proceduri simplificate în cazul tranzitului național și are drept scop avansarea negocierilor privind implementarea mecanismului de recunoaștere reciprocă a Agentului Economic Autorizat (AEO) între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Astfel, se propune în condițiile stabilite de Guvern, emiterea de către Serviciul Vamal a autorizației pentru utilizarea unei garanții globale sau scutirea de garanții, utilizarea sigiliilor proprii, scutirea de la itinerar obligatoriu, statutul de expeditor agreat, statutul de destinatar agreat sau aplicarea de proceduri simplificate de tranzit caracteristice transporturilor de mărfuri, în baza căruia agentul economic va fi scutit de necesitatea prezentării mărfii în vamă și a documentelor de tranzit. De asemenea, agenții economici în cauză vor beneficia de dreptul de a închide/deschide operațiune de tranzit național de sine stătător. În mod prioritar, de acest drept va beneficia agentul economic beneficiar de certificat AEO pentru simplificări vamale sau certificat AEO pentru simplificări vamale, securitate și siguranță.

În rezultatul analizei tranziturilor naționale, pentru a nu crea careva mecanisme discriminatorii față de agenții economici, și luând în vedere practicile Uniunii Europene, se propune stabilirea numărului minim de 50 de operațiuni de tranzit pe parcursul unui an calendaristic. Acest număr de operațiuni de tranzit va permite aplicarea de către întreprinderile mici și mijlocii a procedurilor simplificate în tranzit.

Totodată, se prevede acordarea dreptului agentului economic de a utiliza sigiliu proprii, ceea ce va reduce costurile sale, luând în considerație că, pentru aplicarea sigiliului se percepe taxă pentru efectuarea procedurilor vamale în sumă de 4 euro, conform Anexei nr.2 la Legea cu privire la tariful vamal.

Modificările respective sunt strâns legate de implementarea procedurilor simplificate de vămuire.

În același sens, importanța introducerii procedurilor simplificate de tranzit național în Codul vamal se explică prin faptul că, acest concept se impune în contextul racordării cadrului legal în partea ce ține de proceduri simplificate prevăzute în art.76 alin.(4) din Regulamentul nr.2913/92 al Consiliului din 12.10.1992 de instituire a Codului Vamal Comunitar. Propunerea este înaintată în contextul angajamentelor asumate prin art.193 alin.(4) din Acord de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, precum și în Cadrul strategic de cooperare vamală Republica Moldova – Uniunea Europeană.

De asemenea, ca urmare a analizei comparative a prevederilor Codului vamal cu Codul Vamal Comunitar, efectuat cu suportul experților EUBAM și DG TAXUD, s-a constatat lipsa reglementărilor privind simplificarea procedurilor de tranzit în legislația vamală națională, care sunt strâns legate de implementarea procedurilor simplificate de vămuire. Lipsa reglementărilor respective nu permite avansarea negocierilor privind implementarea mecanismului de recunoaștere reciprocă a Agentului Economic Autorizat (AEO) între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Suplimentar, se prevede acordarea organului vamal a atribuțiilor privind coordonarea aplicării Nomenclurii combinate a mărfurilor și gestionarea Tarifului Vamal Integrat al Republicii Moldova. Prevederile respective sunt înaintate reieșind din necesitatea stabilirii competențelor Serviciului Vamal în domeniul clasificării mărfurilor și elaborării Tarifului Vamal Integrat.

În acest sens, completarea art.11 cu litera f¹) vine întru executarea art.141² din Codul vamal, iar cu litera f²) vine întru executarea Dispoziției Guvernului nr.45 din 28 aprilie 2015, aprobată în scopul implementării Legii nr.172 din 25 iulie 2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor și întru executarea art.146 din Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, precum și în vederea simplificării formalităților vamale și reducerii actelor necesare pentru import/export.

Modificarea prevede concretizarea faptului că, informațiile oficiale cu accesibilitate limitată reprezintă secret comercial sau sunt informații cu caracter confidențial, precum și se propune acordarea posibilității transmiterii informațiilor respective la solicitarea autorităților publice centrale de licențiere, reglementare și monitorizare sectorială.

De asemenea, în vederea îndeplinirii de către Ministerul Finanțelor a atribuțiilor sale, inclusiv în scopul elaborării/reformulării politicii fiscale și vamale, se propune ca organele vamale să prezinte Ministerului Finanțelor informațiile necesare.

Necesitatea completării este generată de situațiile dificile care au apărut pentru autoritățile publice, odată cu intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr.71 din 12

aprilie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în temeiul cărora au fost operate modificările articolului respectiv.

Prin urmare, modificările operate în art.17 din Codul vamal restricționează accesul autorităților publice la informațiile deținute de Serviciul Vamal (datele cuprinse în declarațiile vamale, autorizațiile și/sau formularele tipizate emise de organul vamal unor persoane fizice sau juridice, precum și cele cuprinse în documentele în baza cărora aceste acte vamale au fost emise), fiind interzisă divulgarea acestora de către colaboratori vamali, decât în cazurile exhaustive enumerate la art.17 alin.(2) din Codul vamal.

Totodată, în scopul reglementării problemei privind mijloacele de transport și agregatele prohibite, cu statut de confiscate, fără stăpîn, trecute în proprietatea statului cu drept de succesiune, care în conformitate cu prevederile art.20 din Codul vamal nr.1149-XIV din 20 iulie 2000 sunt prohibite de a fi plasate în liberă circulație pe teritoriul Republicii Moldova, se propune completarea Codului vamal și Legii pentru punerea în aplicare a titlului V al Codului fiscal, precum și introducerea unei prevederi temporare care ar permite înmatricularea de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor sau de către Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere Tehnică „INTEHAGRO” a mijloacelor de transport și agregatelor respective, cu efectuarea anticipată a expertizei tehnice și eliberarea gratuită a certificatului de înmatriculare și a plăcilor de înmatriculare, cu înstrăinarea lor ulterioară de către organul investit cu atribuții de administrare a bunurilor confiscate conform Hotărîrii Guvernului nr.972 din 11 septembrie 2001 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpîn, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în proprietatea statului cu drept de succesiune și a comorilor.

Modificarea vizează și **Legea pentru punerea în aplicare a titlului V al Codului fiscal.**

De asemenea, în scopul simplificării operațiunilor de validare a declarației vamale, posibilității de validare automată a acesteia, optimizării timpului de perfectare a declarației vamale, precum și simplificării și automatizării complete a procesului de vămuire a declarațiilor vamale selectate de sistemul informațional

vamal pe culoarele verde și albastru, se propune introducerea validării automate a declarației vamale aferente mărfurilor care au fost selectate pentru a fi vămuite pe culoarele de control vamal verde și albastru.

La capitolul respectiv se prevede operarea unor modificări în conceptul de control ulterior cu scopul simplificării și automatizării complete a procesului de vămuire a declarațiilor vamale selectate de sistemul informațional pe culoarele verde și albastru, definirii mai corecte a unor aspecte legate de acest concept, înlăturării erorilor de redacție, precum și perceperea mai exactă a conceptului respectiv de către mediul de afaceri, care presupune revizuirea noțiunii de control ulterior, citație de audit post-vămuire/reverificare, citație bancară, culoar verde și culoar albastru, precum și introducerea noțiunii de control fizic și validare automată a declarației vamale.

În acest context, se propune reglementarea formelor de realizare a controlului ulterior, și anume prin audit post-vămuire sau reverificarea declarației vamale, pe o perioadă ce nu depășește termenele de prescripție. Controlul ulterior se va efectua de către organele vamale în conformitate cu procedura stabilită de Serviciul Vamal și va fi organizat și efectuat prin forme (control general, control parțial, control repetat), proceduri (control planificat, control inopinat, control prin contrapunere) și metode de control (control total, control selectiv, control electronic).

Modificarea este necesară pentru reglementarea dispozițiilor comune ambelor forme de control ulterior, racordarea normei de profil la prevederile art.48 din Regulamentul nr.952/2013 al Parlamentului european și Consiliului din 09 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, dar și la art.214 din Cod fiscal.

De asemenea, au fost prevăzute situațiile în care poate fi efectuat controlul repetat și excepțiile aferente controlului repetat, precum și cazurile în care organul vamal va încheia controlul ulterior inițiat printr-un raport. La aceasta, în cazul în care se constată apariția unei obligații vamale sau plata sumelor în plus, organul vamal încasează diferențele în minus sau rambursează sumele plătite în plus, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare.

O altă modificare presupune corelarea modului de calcul a termenului de prescripție de 4 ani pentru determinarea obligației vamale cu termenul de păstrare a

documentelor aferente tranzacțiilor economice externe în scopul desfășurării controlului interior, reglementat în art.202⁵ din Codul vamal și aplicării uniforme a aceluiași termen de 4 ani calculat atât drept termen de prescripție, cât și ca termen stabilit pentru modificarea de către organul vamal a declarației vamale sau pentru efectuarea controlului ulterior.

Modificarea vizează și **Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.**

Totodată, se propune restricționarea acțiunilor brokerului vamal în exercitarea atribuțiilor sale privind asigurarea, cu permisiunea și în prezența colaboratorului vamal, pînă la depunerea declarației vamale, transportarea, operațiunea de determinare a cantității mărfurilor, încărcarea, descărcarea, transbordarea mărfurilor, operațiunile de ambalare a mărfurilor, precum și deschiderea încăperilor și spațiilor unde se pot afla asemenea mărfuri și/sau mijloace de transport în cazul în care organul vamal are suspiciuni de fraudă vamală. Necesitatea operării modificărilor se impune datorită situațiilor tot mai frecvente de încălcare a legislației vamale de către agenții economici și/sau brokerul vamal și imposibilității constatării fraudelor vamale.

Se prevede acordarea accesului colaboratorului vamal pe teritorii sau în încăperi unde se află mărfuri susceptibile a aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală pentru a fi supuse controlului vamal, cu scopul îmbunătățirii funcționării sistemului care urmărește contracararea punerii în liberă circulație, exportului, reexportului în/din Republica Moldova și a plasării sub regim vamal suspensiv a mărfurilor contrafăcute și a mărfurilor piratate. Astfel, se urmărește eficientizarea combaterii traficului de mărfuri contrafăcute, asigurarea apărării intereselor economice ale statului, a intereselor titularilor de drepturi, precum și a consumatorilor finali.

Suplimentar, se prevede reglementarea drept încălcare a legislației vamale pasibilă de răspundere materială a cazului în care se depune declarația vamală sau a documentelor însoțitoare ce conțin date eronate/incomplete cu privire la mărcile comerciale, precum și stabilirea mărimii sancțiunii vamale de la 10% la 20% din

valoarea mărfurilor la depunerea declarației vamale sau a documentelor însoțitoare ce conțin date eronate/incomplete cu privire la mărcile comerciale.

Actualmente, traficul de mărfuri contrafăcute este direct proporțional cu volumul imens de mărfuri transportate peste frontiera vamală, organele vamale fiind sub presiunea intensificării activității în vederea protecției proprietății intelectuale, fiind motivate să utilizeze noile metode și tehnologii de contracarare a provocărilor infracționale.

Se propune excluderea obligației colaboratului vamal, care cercetează cazul de contravenție vamală, să prezinte autorităților publice centrale și persoanelor juridice propuneri privind înlăturarea cauzelor și condițiilor comiterii acestei contravenții vamale, precum și a obligației autorităților publice centrale și persoanelor juridice ca, în termen de o lună din ziua primirii propunerilor de înlăturare, să comunice organului vamal despre măsurile întreprinse.

Modificarea este înaintată de faptul că, prevederile art.269 din Codul vamal sunt inaplicabile și reprezintă o dublare a activității organului vamal, care ar presupune cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.

Suplimentar, se prevede admiterea divulgării materialelor în caz de contravenție vamală pînă la încheierea cercetării cazului, cu autorizația colaboratorului vamal care îl cercetează și efectuează actele de procedură sau a șefului organului vamal, comparativ cu cazurile revizuirii și controlului legalității de către Serviciul Vamal a deciziilor, acțiunilor sau inacțiunii organelor vamale și ale colaboratorilor vamali, inclusiv a actelor de procedură și/sau a deciziilor emise în cadrul procesului contravențional, cînd divulgarea materialelor este inadmisibilă.

• *Pe lângă acestea au fost introduse alte modificări de concretizare și corelare, în partea ce ține de:*

- reglementarea noțiunii de operațiuni de validare, care se datorează faptului simplificării și automatizării complete a procesului de vămuire a declarațiilor vamale selectate de sistemul informațional vamal pe culoarele verde și albastru de vămuire a mărfurilor;

- concretizarea cantității mărfii de evaluat pe care se va baza prețul unitar corespunzător vânzării acestei mărfi ori vânzării mărfii identice sau similare acesteia, în vederea aplicării corecte a legislației vamale în cazul determinării valorii în vamă a mărfii importate;
- stabilirea cazurilor de depunere a declarației vamale pe suport de hârtie, conform modului stabilit de Serviciul Vamal;
- necalcularea majorării de întârziere pentru suma plătită în plus și utilizată de organul vamal pentru stingerea obligației vamale prin compensare;
- efectuarea administrării riscurilor care stă la baza controlului vamal și prin alte procedee decât cele electronice, precum și faptul că, nivelul controlului vamal bazat pe administrarea riscurilor se determină atât prin culoarele de control vamal enumerate, cât și prin coridoarele de control vamal folosite la traversarea frontierei de către persoanele fizice;
- termenul de prescripție de 4 ani nu se extinde asupra obligației vamale, în cazul în care declarația vamală reflectă fapte ce constituie infracțiuni;
- aplicarea normelor Codului contravențional în cadrul procesului contravențional asupra persoanelor juridice și persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică, dacă Codul vamal nu reglementează nemijlocit procesul respectiv.

Legea privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor nr.172 din 25 iulie 2014

În vederea executării angajamentelor prevăzute de art.146 din Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte și a Dispoziției Guvernului nr.45-d din 28 aprilie 2015, se propune introducerea unor prevederi privind elaborarea și gestionarea Tarifului Vamal Integrat al RM (TARIM), care are drept scop ajustarea legislației privind Tariful Vamal Integrat al RM (TARIM) la Tariful Vamal Integrat al Uniunii Europene (TARIC), precum și simplificarea formalităților vamale și reducerii actelor necesare pentru import/export. Drept bază pentru modificările propuse în Legea privind aprobarea Nomenclurii

combinate a mărfurilor nr.172 din 25 iulie 2014, constituie Regulamentul (CEE) nr.2658/87, al Consiliului privind Nomenclatorul Tarifar și Statistic și Tariful Vamal Comun.

Completarea în cauză substituie Hotărîrea Guvernului nr.501 din 14 august 2009 prin care a fost dezvoltat TARIM și asigură ajustarea legislației naționale la principiile de bază privind utilizarea TARIM de către autoritățile publice și agenții economici.

De asemenea, completarea prevede că, TARIM reprezintă o baza de date în care sunt stocate informații cu privire la măsurile tarifare și măsurile de politică economică aplicabile mărfurilor importate/exportate în/din Republica Moldova. De remarcat că, conform Hotărîrii Guvernului nr.501 din 14 august 2009, TARIM are doar caracter consultativ, însă odată cu introducerea modificărilor în Legea nr.172 din 25 iulie 2014, acesta va obține caracter obligatoriu. Această prevedere nouă va asigura previzibilitate și transparență în procesul de vămuire, astfel încât toți participanții la comerțul exterior vor cunoaște din timp despre plățile și actele permissive necesare la importul/exportul mărfurilor în/din Republica Moldova. TARIM urmează a fi publicat pe pagina web a Serviciului Vamal.

La aceasta, TARIM va stabili un mecanism clar și transparent privind Nomenclatura combinată a mărfurilor, subdiviziunile suplimentare, denumite subpoziții TARIM, taxele vamale și alte drepturi de import/export, regimul tarifar preferențial, taxe antidumping, prohibiții, restricții, coduri adiționale, precum și referiri la actele normative, care prevăd măsuri tarifare și măsuri de politică economică. Acesta va ameliora climatul de afaceri și va elimina interpretarea eronată a reglementărilor tarifare și de politică economică.

Gestionarea și actualizarea bazei de date TARIM se va asigura de către Serviciul Vamal, iar Comisia interdepartamentală pentru instituirea și gestionarea TARIM, instituită de Guvern, va asigura gestionarea TARIM prin aplicarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, determinarea corectă a pozițiilor tarifare, participarea la avizarea proiectelor de acte legislative și normative ce prevăd măsuri tarifare și/sau măsuri de politică economică, precum și va realiza alte atribuții stabilite de Guvern.

Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21 iulie 1995

Se propune acordarea dreptului organelor fiscale de a obține de la instituțiile financiare informația privind operațiunile aferent unui cont bancar al contribuabilului în cazurile prevăzute de Codul fiscal.

Concomitent, se propune stabilirea, în art.226 din Codul fiscal, a obligației instituțiilor financiare de informare în aceeași zi, prin intermediul sistemului informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare, a organului fiscal despre operațiunile între persoanele juridice și/sau întreprinderile cu statut de persoană fizică privind:

- activitățile sau tranzacțiile realizate prin virament printr-o operațiune cu o valoare ce echivalează sau depășește 500 mii lei;
- extragerile de numerar printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 100 mii lei.

Propunerea înaintată va duce la fortificarea capacităților și instrumentelor Serviciului Fiscal de Stat de identificare/investigare a fraudelor fiscale, fapt ce ar conduce la majorarea nivelului de depistare și eliminare a acestora, întreprinderea măsurilor operative de control, precum și o monitorizare mai riguroasă a contribuabililor.

În prezent, identificarea cazurilor de extragere a numerarului de pe conturile bancare și/sau a tranzacțiilor prin virament efectuate între contribuabili este posibilă doar în cadrul controalelor fiscale, fapte constatate în majoritatea cazurilor mult prea târziu.

Astfel, este de menționat că, pentru perioada anului 2014, în rezultatul efectuării controalelor prin metode și surse indirecte (din motivul neprezentării documentelor contabile pentru verificare (întreprinderi delincvente)), au fost identificați 9 agenți economici, care nu au fost înregistrați în calitate de subiecți ai TVA (înregistrarea obligatorie fiind dacă într-o oricare perioadă de 12 luni consecutive a efectuat livrări de mărfuri, servicii în sumă ce depășește 600 mii lei), dar care conform informației privind rulajele mijloacelor bănești pe conturile bancare

depășise cu mult plafonul indicat, prejudiciul estimat adus Bugetului Public Național constituind circa 110 milioane lei.

Legea cu privire la asociațiile obștești nr.837-XIII din 17 mai 1996

Se propune excluderea sarcinii de prezentare de către asociațiile obștești a certificatului privind lipsa sau existența restanțelor la Bugetul Public Național necesar pentru obținerea statutului de utilitate publică, cu acordarea accesului Ministerului Justiției la sistemul informațional automatizat al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „Contul curent al contribuabilului”, în cadrul căruia acest certificat poate fi generat automat de către autorități sau de persoanele interesate.

Modificările au drept scop micșorarea poverii administrative pentru contribuabili și optimizarea activității curente a organelor fiscale.

Aceste modificări nu implică suportarea cheltuielilor de către contribuabili sau de către autoritățile publice.

Legea cu privire la notariat nr.1453 din 8 noiembrie 2002 Se propune excluderea sarcinii de prezentare de către contribuabili a certificatului de lipsă sau existență a restanțelor la bugetul public național în cazul autentificării contractului de înstrăinare și contractul de gaj al bunurilor supuse înregistrării.

Menționăm că, sistemul informațional automatizat al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „Contul curent al contribuabilului” permite generarea automată de către autorități sau de persoanele interesate a acestui certificat.

Codul Contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008

La capitolul respectiv se prevăd următoarele amendamente:

- Aplicarea amenzii în mărime de 500 u.c. pentru persoanele juridice în cazul lipsei la stația certificată de alimentare cu produse petroliere principale și gaze lichefiate a documentelor de forma stabilită în actele normative în vigoare, ținării lor nesistematică sau înscrierea în ele a unor date neveridice, precum și în cazul recepționării plăților pentru produsele petroliere principale și gaze lichefiate comercializate cu amănuntul în alt loc decât la ghișeul de plată al stației certificate de alimentare cu produse petroliere principale și gaze lichefiate.

Amendamentul dat are drept scop stabilirea unor sancțiuni mai dure pentru încălcarea legislației din domeniul produselor petroliere și anume reglementarea unor amenzi pentru persoanele juridice și nu doar pentru persoanele cu funcție de răspundere.

Un alt set de modificări țin de aplicarea sancțiunilor contravenționale și în cazul predării premeditate a altui document decât bonul fiscal consumatorului, precum aviz de plată în numerar, factură, bon de comandă-livrare, notă de plată, buletin de schimb valutar.

De asemenea, se propune introducerea sancționării ne semnificative, cu amendă de 3 unități convenționale (60 lei) a consumatorului pentru nepreluarea bonului de casă (bonului de plată în cazurile prevăzute de actele normative), neprezentarea sau refuzul de a prezenta bonul de casă (bonul de plată în cazurile prevăzute de actele normative) la solicitarea organului de control. La aceasta consumatorul este în drept să păstreze bonului de casă pînă la ieșirea lui din incinta unității comerciale sau de prestări servicii unde a fost eliberat.

Concomitent, se propune înlocuirea conținutului anunțului ce urmează a fi obligatoriu plasat de către agenții economici care sun obligați să utilizeze mașinile de casă și control.

Actualmente, faptul că unii contribuabili care dispun de restaurante, magazine, baruri, case de schimb valutar, prestatorii de servicii de transport inclusiv, în regim taxi etc. nu asigură eliberarea bonurilor de casă, emise de mașinile de casă și de control în modul stabilit, inspiră grijă societății.

La efectuarea decontărilor bănești în numerar pentru operațiunile economice cu plătitorii, contribuabilii care încasează integral sau parțial, în numerar, cu cardurile de credit/debit sau substituenții de numerar, contravaloarea bunurilor livrate cu amănuntul, precum și a serviciilor prestate sunt obligați să utilizeze mașina de casă și control, eliberînd plătitorilor bonurile de casă emise de acestea. Eliberarea bonului de casă garantează că impozitele se achită și se acumulează în bugetul statului. Ulterior, ele sunt redirecționate spre achitarea pensiilor, achitarea salariilor lucrătorilor din învățămînt, din medicină și către diverse proiecte de menire socială.

Astfel, prin solicitarea bonului de casă, cetățenii se implică activ în procesul de colectare a impozitelor și taxelor, creșterea încasărilor la buget contribuind direct la asigurarea bunăstării societății, ceea ce în final se va răsfrânge pozitiv asupra calității vieții cetățeanului și a prosperității statului și a întregii societăți.

De menționat că, o cumpărătură în absența bonului de casă înseamnă în mod pasiv lipsirea bugetului de banii care ar majora impozitele și taxele acumulate, precum și participarea tacită la evaziune fiscală.

Totodată, practica României prevede că în cazul în care agentul economic refuză emiterea și înmînarea bonului fiscal consumatorului, ultimul are dreptul de a beneficia de bunul achiziționat sau de serviciul prestat fără plata contravalorii acestuia.

Aplicarea amenzii de la 10 la 20 u.c. aplicată persoanei cu funcție de răspundere pentru neprezentarea în termenul stabilit de legislație a dării de seamă fiscale.

Totodată, se prevede introducerea unor norme ce țin de acordarea dreptului organului vamal de a cita participanții la procesul contravențional, care dispun de adrese electronice, și în formă electronică.

Comunicarea electronică a actelor procedurale, precum și citarea pentru efectuarea actelor respective va eficientiza procesul contravențional prin aspectul reducerii timpului de examinare a cauzelor contravenționale și vor scuti organele vamale de cheltuieli poștale.

Prin modificarea în cauză se va asigura citarea legală fără a cheltui în plus 9 lei pentru fiecare citație. De exemplu, Biroul vamal Chișinău emite în jur de 800-1000 de decizii (procese-verbale) într-o singură lună. Astfel, urmare analizei s-a constatat că, pentru un material contravențional se fac cel puțin 2 citații ceea ce ar însemna cheltuieli lunare în jur de 9000 lei pentru serviciile poștale doar pentru citațiile transmise de Biroul Vamal Chișinău.

Totodată, modificarea respectivă are drept scop racordarea prevederilor art.382 alin.(2) din Codul contravențional la prevederile art.105 alin.(11) din Codul de procedură civilă, care stabilește că citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta

electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Totodată, se prevede confiscarea de către agentul constatator al Serviciului Vamal a contravalorii mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova care nu au fost scoase de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau au fost introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal ori nu au fost returnate pe teritoriul vamal al Republicii Moldova mărfurile, vehiculele, obiectele și alte valori scoase cu obligația de a fi returnate în termenele stabilite în aceste obligații. La aceasta, mărfurile, vehiculele, obiectele și alte valori menționate supra constituie corpuri delictive, ce servesc ca mijloc de constatare a existenței ori inexistenței elementelor constitutive ale contravenției.

Completarea este necesară reieșind din specificul componenței de contravenție și anume din faptul că, Serviciul Vamal se afla în imposibilitate de a aplica prevederile art.431 alin.(4¹) din Codul Contravențional, deoarece în majoritatea cazurilor contravenientul nu este proprietarul mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori care constituie obiect al contravenției, precum și reieșind din faptul că acestea sunt prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, apare necesitatea confiscării contravalorii corpurilor delictive.

Legea cu privire la patenta de întreprinzător nr. 93-XIV din 15 iulie 1998

Se propune ca patenta de întreprinzător aferent genurilor de activitate pentru care este necesară autorizația autorității administrației publice locale să fie eliberată și prelungită de primăria în a cărei rază de administrare solicitantul intenționează să-și desfășoare activitatea.

Scopul acestei măsuri fiind simplificarea procesului de eliberare a patentei de întreprinzător și actelor permissive aferente acesteia, prin prisma implementării și

asigurării funcționalității ghișeului unic în domeniul autorizării activității în baza patentei de întreprinzător la nivelul autorităților administrației publice locale.

În vederea racordării prevederilor Legii nr.93-XIV din 15.07.1998 cu privire la patenta de întreprinzător cu prevederile Codului educației nr.152 din 17 iulie 2014, sistemul de educație al Republicii Moldova, predarea, medierea diferitor discipline, precum și organizarea a diferitor secții pe interese nu vor fi desfășurate în baza patentei de întreprinzător.

Reieșind din prevederile Codului educației, sistemul de educație al Republicii Moldova este reprezentat de ansamblul instituțiilor și organizațiilor (educaționale, economice, politice, științifice, culturale, obștești).

Menționăm că, desfășurarea activității în baza patentei de întreprinzător se realizează de către persoane fizice.

Urmează de menționat faptul că, desfășurarea activității în baza patentei de întreprinzător la pozițiile respective creează premise pentru eschivarea de la plata impozitelor și taxelor.

Totodată, se propune diminuarea cuantumului taxei percepute pentru restabilirea patentei de întreprinzător de la „unui salariu minim” la „o unitate convențională”. Menționăm că, la momentul actual, un salariu minim constituie – 1 000 lei, iar o unitate convențională - 20 lei.

Legea insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012

Se propune stabilirea obligației instanței de insolvență de a restitui fără examinare cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvență dacă la aceasta nu va fi anexat Avizul Serviciului Fiscal de Stat aferent informării acestuia de către creditorul(ii) sau debitor despre intenția de a depune cererea introductivă.

Concomitent, se propune stipularea în lege a informației ce urmează să se regăsească în Avizul eliberat de către Serviciul Fiscal de Stat, și anume sumele restanțelor debitorului aferent bugetului public național la momentul sesizării, precum și înștiințarea instanței că, pe parcursul procesului, organul fiscal poate interveni cu sume suplimentare ce pot apărea de pe urma controlului fiscal.

Modificarea are drept scop îmbunătățirea administrării fiscale în cazul derulării proceselor de insolvență, în partea ce ține de asigurarea validării sumelor calculate de către organul fiscal odată cu depunerea cererii introductive, precum și excluderea cazurilor de nevalidare de către instanța de insolvență a obligațiilor fiscale contribuabilului față de buget calculate conform legislației fiscale.

Concomitent, se propune extinderea termenului-limită privind înregistrarea cererii de admitere a creanțelor aferent obligațiilor fiscale pentru întocmirea tabelului definitiv, de la 45 zile până la 90 zile calendaristice de data intrării în procedură.

Menționăm că, termenul 45 zile de la data intrării în procedură nu este suficient organului fiscal pentru valorificarea de facto a creanțelor, deoarece urmează să organizeze și să exercite în mod obligatoriu un control fiscal prin metoda verificării totale pe toată perioada de activitate a acestuia, ca rezultat fiind adoptarea deciziei pe marginea actului de control.

Un alt compartiment ține de modificările efectuate în domeniul auditului. Propunerile de modificare și completare a art.13¹ alin.(2) și alin.(3) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146-XIII din 16 iunie 1994 și art.89 alin.(1) și (1¹) al Legii privind societățile pe acțiuni nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 vizează reglementarea unor criterii clare, transparente și ușor de determinat la selectarea și elaborarea listei societăților de audit pentru auditarea situațiilor financiare ale întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social, precum și de corectarea unor necorespunderi identificate în procesul implementării prevederilor Legilor menționate.

Modificările propuse va exclude necesitatea stabilirii Listei societăților de audit de către Ministerul Finanțelor și aprobarea ulterioară prin Hotărâre de Guvern. Procedura actuală este complexă și necesită mult timp pentru întocmirea listei și respectarea regulilor corespunzătoare de elaborare și aprobare. Totodată, Lista societăților de audit se aprobă anual de către Guvern cu mare întârziere (pentru anul 2014 a fost aprobată prin HG nr.817 din 07 octombrie 2014, iar pentru anul 2015 prin HG nr.799 din 29 octombrie 2015), fapt ce duce la selectarea necorespunzătoare a societăților de audit, precum și aprobarea acestora în majoritatea cazurilor de către

Consiliile de administrație a întreprinderilor de stat și de către Adunările generale ale acționarilor în lipsa listei aprobate.

Aprobarea cu întârziere a societăților de audit influențează și asupra calității lucrărilor de audit, deoarece nu rămîne timp suficient pentru efectuarea calitativă a tuturor procedurilor de audit necesare desfășurării misiunii de audit.

De asemenea, menționăm că, în urma analizei efectuate, anual vor corespunde criteriilor de selectare în jur de 25 societăți de audit.

Legea privind bursele private nr.130 din 11 iulie 2014 și Codul educației al Republicii Moldova nr.152 din 17 iulie 2014

Principiile generale ale impozitării în Republica Moldova, statutul juridic al contribuabililor, al organelor fiscale și al altor participanți la relațiile reglementate de legislația fiscală, principiile de determinare a obiectului impunerii, principiile evidenței veniturilor și cheltuielilor deduse, modul și condițiile de tragere la răspundere pentru încălcarea legislației fiscale, precum și modul de contestare a acțiunilor organelor fiscale și ale persoanelor cu funcții de răspundere ale acestora se stabilesc în Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și legile pentru punerea în aplicare a titlurilor respective ale Codului fiscal.

Astfel, normele ce țin de impozitare urmează să se regăsească numai în Codul fiscal și legile pentru punerea în aplicare a titlurilor respective ale Codului fiscal și nu în Codul educației și Legea privind bursele private.

Adițional la cele menționate mai sus, în scopul înlăturării lacunelor din redacția curentă a legislației fiscale și vamale și racordării la propunerile sus-formulate sunt efectuate modificări purtînd un caracter redacțional, de concretizare și de corelare.

Ministru

Octavian ARMAȘU